

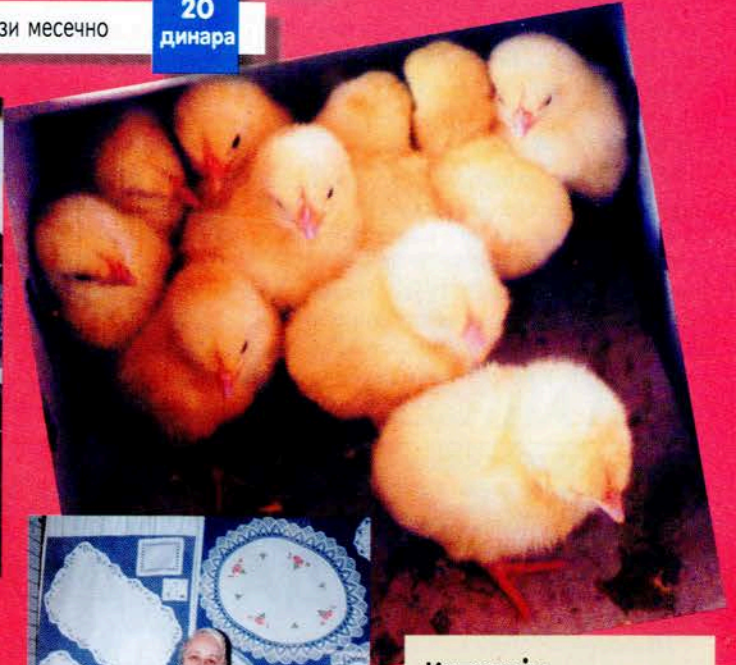
Обреновачке

НОВИНЕ

10. март 2002. Број 107 (262) Година XXV Излази месечно

20
динара

Март

Поклон читатељкама
Књижевни
йодлисиџак

Интервју
Др Владан Батић
ЗАКОН О ЛОКАЛНОЈ
САМОУПРАВИ

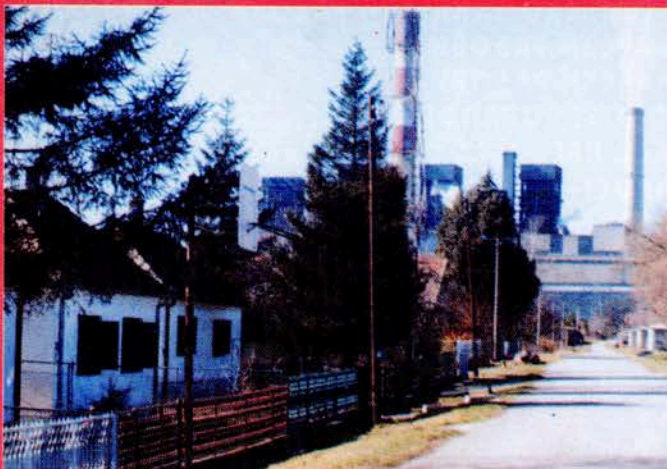
Тема броја
ЈП ЗА ИЗГРАДЊУ
ОБРЕНОВАЦ

Истраживања
ЈАВНО МНЕЊЕ
О КОРУПЦИЈИ

Ново у школству
ИЗМЕЂУ ЖЕЉА
И ПОТРЕБА

У гостима
БРЕСКА, ОВИХ ДАНА

Награда Библиос
ДОБРИЛО НЕНАДИЋ

MTS

telephone service

- Servisiranje svih modela mobilnih telefona
- Veliki izbor opreme
- Zamena i otkup
- Kartice i dopune

Tel/Fax: 011/8723-728

063/312-673

E-mail: mtsob@EUnet.yu

V. Misica 191, Obrenovac

ЧАМАЦ НА РУПИ

Вид за овај број: верник (конфесија по избору) - непливач нађе се у дубокој води и дави се, али не прихвата помоћ из чамца која изненада долази јер - њему ће Бог помоћи. И спасе се некако. Ствар се (са све чамцем) понови још једном и још једном, али трећи пут се човек ипак удави. Излазећи пред Бога он завапи: "Ја толико веровао у тебе, а ти допусти да се удавим!?" А Бог ће, збуњено: "Па три пута сам ти слао чамца!"

Можда би уводник овде требало завршити, јер све је јасно, је л' да? Али, како човек (а тек народ!) да зна којим путем да крене и шта му је шанса, а шта замка? Ту се, наводно, "питају" искуство или интуиција. За ово друго не знам, али рекао бих да ми искуства имамо, сећали се тога или не.

Нама су, током последње деценије и мало јаче, стизали разни чамци, али никако да из вира изађемо. Што због "вере" у неки наш, посебан профил и пут, што због тога што нам сви ти чамци, а и они што их довозе, обично изгледају некако сумњиво. Чини нам се, мора да нешто муте и смерају. Што би иначе долазили!? А ми опрезни, не дамо се преварити. Глава, додуше, под водом, међутим - част је част!

Попесмо се, нажалт (чамца ли је, брвно ли је), али никако да се весла дохватимо! Као да још меркамо и да нам је мање веровати чврстом под нама и копну на видику, него води у којој смо били и која се још цели са нас.

Надам се да ствар није отишла тако далеко да ћемо одустати од пловидбе и вратити се пливању (што

за доброг и одморног пливача и не мора бити погубно, али моје сећање не говори да бисмо се у такве могли сврстати).

Једна давна парола, из "Манифеста комунистичке партије", храбрила је пролетере на борбу убеђујући их да немају шта да изгубе, осим својих лапаца. Није сад тема да анализирамо јесу ли их изгубили или добили, али морам да приметим да је сасвим озбиљан губитак и кад останете без онога што нисте имали (а потребно вам)!

Е, то је управо наш случај.

Веслајмо куд смо кренули, јер иако ни величина ни тренутак добитка нису сигурни, ако не будемо брзо веслали и курс чврсто држали - изгубићемо сигурно, и то баш оно што немамо, а одавно смо признали да нам треба!

Додуше, нису се још појавили сезонски демагози да народ поново маме у топлину блата, ваљда им још није повољна клима. Али назад у блато можемо и случајно да упаднемо, довољно је да се веслачи и путници мало озбиљније погурају, па да се чамца преврне, даска попусти или руна прошири.

Није ваљда потребно подсећати на ту рупу. Јер она је велика, можда већа и од чамца.

Да шалом и завршим, ми спадамо у друштва која су вазда тражила "трећи пут". Е па, можда је ово наш трећи пут, трећи пут кад је стигао чамца!

Ненад Радојичић

ИЗ СУДСКОГ ДОСИЈЕА

САЧЕКУШОМ СПАШЕН УГЛЕД СУДА И ДРЖАВЕ

Неизмирене обавезе по основу Уговора о закупу пословног простора биле су повод судске тужбе. Тужба је поднета, године 1997-ме и рекло би се - обичан судски спор. Да ли је такав?

Суд се није издесио. Упољепљени су сви расположиви инструменти у доказном поступку, од саслушавања тужиоца, туженог, али и сведока са обе стране. Ни "вештачење" није изостало. Тако обичан судски спор посладио браћанска парница. На пресуду се чекало две године. Донећа је почетком 1999-те, и у њој стоји: "Обавезује се Сјана да тужиоцу Мики преда "државину" (предмет овога спора) у року од петнаест дана, а на име трошкова парничног поступка исплати износ од 2,5 хиљаде динара, иакође у року од петнаест дана под претњом извршења.

Рекло би се - ту је крај приче. Међутим, као сувласник "државине" појављује се Милева. Мика добије "појачање", Суд - додатни посао. Милева појаче, па умре, за њом убрзо и Мика. Али, ту су троје наследника који наследише и судски спор. Три према један - није шала... Парничило се још годину дана. Ујркос свему, пресуда посладио правоснажна. Фебруара 2000-те донето је и решење о извршењу (предаји "државине" наследницима).

Међутим, није ни Сјана без игде икога. На њиховој страни правда и Суд, на њеној - ишта и сујуз Тома са секиром у руци, па чик нека неко приђе! Узалуд се преговарало са Томом, који је спорни пословни простор претворио у лични "бункер". И полиција је била уздржана, ујркос инсистирању Суда да се поступи по решењу и предмет стави ад актиа. Што јесте - јесте. Правда је спорна, али достижна. У овом случају пет година је била "буна каја".

Досетише се полиција и судски извршиоци како да доскоче Томи и његовој секири, како би и "вук био сити и овце на броју". Тек пре месец дана, најправнише "сачекушу" када се Тома "помолио" из "бункера". Приведоше га у Полицијску станицу, а пошто обавише извршење.

Тако је "сачекушом" сачињен углед СУДА и ДРЖАВЕ. Предмет ће ускоро у архиву, а Сјану и Тому скупо ће коштавати ИНАТ.

К. Мијајковић

МАРТ У ОБРЕНОВАЧКОМ АТАРУ

СВЕ У ЗНАКУ СЕТВЕ

- Током пролећа у обреновачком атару би требало засејати 17.000 хектара. - Највеће површине намењене кукурузу. - У плодоред се враћа и сунцокрет

Чим је март "покуцао" на врата календара, њиве су оживеле. Топли фебруарски дани су покренули вегетацију, а за пољопривреднике је то био први сигнал да је сезона пролећних радова на прагу. Прихрана пшенице је тренутно најважнији посао, а на видику је и сетва. И ове године обимна, скупа и неизвесна.

Планом производње у обреновачком атару је предвиђено да се овог пролећа засеје 17.063 хектара, од чега 14.944 у приватном, а око 2.120 у друштвеном сектору.

Најзаступљенија ратарска култура ће и овог пута бити кукуруз, са близу 10.000 хектара, и то 8.650 хектара на имањима пољопривредника, а остатак (14 одсто) на парцелама Комбината "Драган Марковић". Процењује се да је за реализацију само овог посла потребно око 120 тона семена, 500 тона дизел горива, а ту су још и минерална ђубрива и средства за заштиту.

За сада је извесно да семена хибрида "земунпољског" и "новосадског" института има на тржишту, и то у богатом сортименту. У апотекама и јединицама кооперације Комбината "Драган Марковић" цена му је 116 динара по килограму, у приватним апотекама у просеку 110, а Сабирна млекара "Обреновац" их нуди само кроз натуралну размену за млеко.

Тржиште је добро снабдевено и горивом али, за разлику од прошлог, овог пролећа ратари нафту не могу купити по регресивној већ по званичној цени.

За предстојеће радове делимично је обезбеђено и минерално ђубриво, јер је КАН још увек дефицитан.

Осим "жутог зрна" које ће, како је предвиђено, заузети 60 одсто парцела у пролећној сетви, у обреновачком атару би требало поврћем засејати преко 3.000 хектара, крмним биљем око 2.500, овсом 360, јарим јечмом 270, а сојом тек нешто више од 500 хектара.

У Комбинату "Драган Марковић" намеравају да 250 хектара засеју сунцокретом, а интересовање за ову уљарицу је евидентно и на приватном сектору, мада је још неизвесно у којој мери ће се вратити у плодоред.

За разлику од уљарица, шећерна репа се полако али сигурно повлачи са обреновачких поља. Чини се да обећање премије нису мотивисале овдашње пољопривреднике и да ове године на обреновачким парцелама неће бити "слатког корена".

С друге стране, пак, подстицајна средства која је републичка Влада

понудила за заснивање засада шљива, судећи бар по броју оних који се распитују, веома су примамљива. За сваки хектар будућег "шљивика", наравно, уколико се испуне одређени критеријуми, требало би да добију 40.000 динара и то бесповратно.

Да ли ћемо се са ратарске преоријентисати, бар делимично, на воћарску производњу показаће време. За сада је најважније да се обезбеде неопходни

предуслови и да се, с обзиром да беспарица као камен "о бразди" хронично мучи аграр и све пољопривреднике, обезбеде неопходни предуслови и да се пролећна сетва успешно обави.

Сви економски показатељи говоре да пољопривреда има најважнију улогу у економском опоравку земље, па би ваљало изнаћи решења како би се и уз "кредитни пост" план и на микро нивоу, али и глобално реализовао у предвиђеном обиму.

В. Николић

НОВИНЕ У ПРОГРАМУ МЕРА ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА ЖИВОТИЊА

ВАКЦИНАЦИЈА СВИЊА ПРОТИВ КУГЕ НИЈЕ ВИШЕ БЕСПЛАТНА

Програм мера заштите здравља животиња за наредни трогодишњи период, који је донела влада Србије, у први мах је, чини се, неопажено и без већег интересовања "прошао" код јавности.

Ситуација се променила када је стигло време за реализацију, јер након десет година вакцинација свиња против класичне куге није више бесплатна. Ових дана, како је то Програмом и предвиђено, кренула је редовна пролећна акција, па се ветеринарска служба "нашла на муци" како да то објасни пољопривредницима. Ови други, пак, још се питају "зашто" и "како и то да плате" и то одмах, без почека.

Превентивна заштита свиња од ове заразне болести, односно вакцинација, је обавезна и од ове године се плаћа - 100 динара по грлу.

Оваква одлука је, по оцени Тисава Аћимовића, директора Ветеринарске станице "Обреновац", неразумна, посебно у садашњим условима и то из више разлога. Пре свега због деценијске навике да вакцинација буде бесплатна, потом што се ова мера спроводи два пута годишње, а то значи да се трошкови дуплирају, и наравно, што је донета у време када се сви закљичу у пољопривреду, дајући при том приоритет развоју сточарства. Плаћање ће бити кочница и велики проблем и за ветеринарску службу и за власнике животиња, мишљења је директор Аћимовић, и утицаће на погоршање "епизотолошке" ситуације.

- Пре десет година, када се вакцинација плаћала, ми смо успевали да вакцинишемо од пет до десет хиљада свиња на терену, а већ прве године када је акција била бесплатна, бројка је нагло порасла на око 50.000. Потом је варијала између 40 и 45 хиљада у једној акцији. Ја сам убеђен да то

више неће бити тако и да ћемо се суочити са свињском кугом, опасношћу коју ова заразна болест доноси и огромним последицама, каже директор Ветеринарске станице "Обреновац".

Незадовољни су и пољопривредници, а своје негодовање правдају тешким стањем у аграру, беспарицом и питањем - зашто је оваква одлука донета уочи пролећне сетве, изузетно важног и скупог посла?

Дајући приоритет овој инвестицији они ће, како најављују, максимално редуковати број вакцинисаних грла, сводећи га само на она намењена продаји.

- Мислим да је укидање бесплатне вакцинације свиња против куге лош потез, ја сам против тога и прездео сам многе кораке да се таква одлука не донесе. У Министарству пољопривреде су, међутим, били мишљења да је то ефикаснији и сигурнији начин заштите и да ће дати боље резултате, каже народни посланик Драган Рафаиловић, који је и члан Одбора за пољопривреду Скупштине Србије. - Време ће показати ко је био у праву, а чињеница да су цене свиња на тржишту сада веће него ранијих година донекле ће олакшати проблем финансирања.

С обзиром да је вакцинација свиња против класичне куге предвиђена Програмом мера заштите здравља животиња, обавезна је, а то значи да се без потврде о вакцинацији не може добити ни уверење о здравственом стању животиње (сточни пасош), а без њега се свиње не могу стављати у промет. У Ветеринарској станици истичу да ће учинити све како би вакцинисали што већи број животиња и спречили појаву куге на овом терену.

Верица Николић

Б ЗАДРУГА ФУНКЦИОНАЛНОСТ

011/8723-080; 8720-392; Факс: 011/8720-080
Војводе Мишића 168; 11500 ОБРЕНОВАЦ

- ГРАЂЕВИНСКИ РАДОВИ
- ГРАЂЕВИНСКО-ЗАНАТСКИ РАДОВИ
- БРАВАРСКИ РАДОВИ
- СТОЛАРСКИ РАДОВИ
- ИЗВОЂЕЊЕ ТОПЛИФИКАЦИЈЕ И ГАСИФИКАЦИЈЕ
- ИЗРАДА ПРЕДМЕТА ОД ПЛАСТИКЕ И ГУМЕ
- МЕТАЛОСТРУГАРСКА ОБРАДА
- СТАКЛОРЕЗАЧКИ РАДОВИ
- ЛИМАРСКИ РАДОВИ
- ОЗУБЉЕЊЕ

ДР ВЛАДАН БАТИЋ, РЕПУБЛИЧКИ МИНИСТАР ПРАВДЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ О НОВОМ ЗАКОНУ О ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

ШИРИ ГУБЕР

- Имамо један Закон који представља огромну новину и огроман помак у афирмацији локалне самоуправе, дакле приближавање ономе што локална самоуправа представља у европским земљама, будући да је локална самоуправа до сада била октроисана, сведена на секундарне комуналне делатности, каже између осталог др Владан Батић, министар правде и локалне самоуправе у Влади Републике Србије у интервјуу за "Обреновачке новине".

ЗА ОПШТИНСКИ БУЏЕТ

доношења управо усклађивање са европском повељом о локалној самоуправи и приближавање европски развијеним земљама, али и корак у децентрализацији Србије. У том "послу" први корак, односно новине су учињене по питању органа основних јединица територијалне самоуправе. Које?

- Има више новина. Пре свега, како сам већ рекао, на челу општине биће градоначелник, односно председник Општине. Капитална новина јесте и то да ће сада грађани непосредно бирати градоначелника. Такође, овим Законом је најзад извршена подела између, у малом, законодавне и извршне односно управне власти у скупштинама општина, а на тај начин је извршена и подела одговорности. Дакле, постоји и даље скупштина општине са одборницима, са својим председником, а што се тиче извршне власти, она припада практично у целости градоначелнику, који се сада непосредно бира. Значи, имаћемо председника општине и града, односно градоначелника кога ће непосредно бирати грађани. То је дакле функција која више није функција председника скупштине општине, него председника општине, односно градоначелника, са својим именом и презименом, што значи да више неће бити те фамозне колективне одговорности која представља неку "мачку у џаку", где се није знало ни ко пије ни ко плаћа. Рецимо, извршни одбор је раније био једноставно резултат политичког утицаја једне партије, сада је био предмет нагодби више странака, чланица владајуће коалиције, где су биле дискутабилне и компетенције, где је била дискутабилна и одговорност. Сада та одговорност прелази на онога ко се налази на челу општине, дакле председника.

Општинско веће и његова улога? - У новом Закону о локалној самоуправи уведена је и редукција у виду формирања једне врсте општинског већа који ће бити један контролно-надзорни орган, односно, практично тело, а не орган без стриктних надлежности, онај ко ће донекле контролисати рад председника општине, надзирати тај рад, имати одређене саветодавне и друге функције. Наиме, многим људима се учинило да је претеран тај прелазак одједном из нечега што је колективитет до нечега што је индивидуалитет, уз бојазан како ће то функционисати

на нашим просторима и уз дилеме може ли један човек одговорати за град од, рецимо, пар стотина хиљада људи. Морам да кажем да иначе то постоји у пракси многих европских земаља: Велике Британије, Немачке или других земаља које су ближе нама, као што су Македонија и Румунија. Па, уосталом, ако се један Рудолф Булијани налази на челу града од 20 милиона људи, ако је Жак Ширак био на челу града Париза од 10 милиона људи, не видимо разлоге зашто то неби било учињено и код нас. То је, уосталом, укорак са савременим тенденцијама, пре свега сакрај са утврђивањем одговорности.

Остаје отворено питање и смењивости председника општине, односно градоначелника?

Капитална новина јесте и то да ће сада грађани непосредно бирати градоначелника. Такође, овим Законом је најзад извршена подела између, у малом, законодавне и извршне односно управне власти у скупштинама општине, а на тај начин је извршена и подела одговорности.

- Та бојазан да је он несмењив, да је он Бог који хода, једноставно није тачна. Грађани су се политички оријентисали, нису више политички делатници, неће да трпе било чију страховладу. То време је прошло. Једноставно, то је човек који ће имати своје име и презиме, неће бити ни мало у лагодном положају, биће изложен посматрањима својих суграђана који ће раговати на сваки његов пропуст и промашај. Мислим да ће та контрола бити најбоља.

Као што знате, овим Законом уведене су и институције општинског, односно градског менаџера, општинског, односно градског архитекте, разни облици управљања грађана, једноставно то су неке бројне новине.

Где је у свему томе место и улога скупштине општине, односно одборника?

- Скупштина општине постоји и даље са својим председником и одборницима. Она ће се бавити нормативном делатношћу и главни је орган представљања. У скупштини општине, преко одборника који делују, заступљени су интереси грађана. Дакле, одборници су једноставно неко ко врши функцију

председничког тела, ко врши функцију локалне законодавне власти. Предлози свих аката усвајају се на СО, све оно што практично председник буде радио биће подложно анализи одборника СО, дакле не мења се драстично улога саме СО. Она остаје, мање-више, идентична као до сада, улога одборника остаје мање-више слична досадашњој, дакле, ту није дошло до драстичних измена.

Насупрот томе, у организацији општинске управе јесте. Нови Закон поново на сцену враћа начелнике и начелства?

- Јесте. Постојаће поново начелници, што је некада била пракса и што је пракса у читавој Европи. Дакле, опет се враћамо на неке опробане системе вредности, доста смо се ми бавили различитим нашим експериментима. Сада напуштамо ту праксу, дакле, имамо стриктно устројство локалне управе и локалне власти путем начелстава у одређеним областима, са начелником на врху хијерархије. То је нешто што је некада постојало. Некада када сам ја радио у СО Обреновац, пре више од 20 година, постојали су такође начелници на челу појединих ресора и много боље је управа функционисала тада него данас. Дакле, мислим да то није нешто што је карактеристика европског устројства управе, већ је била пракса и код нас и својевремено је давала добре резултате.

Како је основне територијалне јединице у систему финансирања? Другим речима, колико Закон јача општинске буџете?

- Некада је све приходе које је Општина реализовала на својој територији практично централна власт узимала, а враћала је мрвице. Сада се та ситуација мења и гро прихода остајаће општинама.

Ми ту имамо проблем, јер овај Закон треба да прате још неки. Пре свега Закон о својини Републике Србије, који хитно мора да се измени и да постане хармонизован, односно компатибилан са Законом о локалној самоуправи и онда ћемо моћи то да упакујемо у један целиовит систем. У сваком случају, ако ме питате колико је то тренутно процентуално повећање по постојећим условима, онда је то преко 20% односно скоро 30%, што је ипак значајно повећање, а што ће, још једном да поновим, изменама Закона о својини државе Србије моћи драстично да се поправи и да заиста буде у функцији локалних власти.

Морам да вам кажем да су у дебати пре доношења Закона учествовали бројни представници скупштине општине и сви су они дали максималну подршку Предлогу закона, сматрајући га управо из ове визуре - веће финансијске моћи општине, једним добрим решењем.

Законом о локалној самоуправи је, фигуративно речено, продужен живот и месним заједницама?

- Око месних заједница је постојала дилема. Оне су помало раритет, оне су помало онако једна анахрона институција која је опет неки наш изум. Али, са

друге стране, не можемо ми направити једну поуну реформу локалне самоуправе док пре свега не будемо променили Устав, док не будемо променили пар суптилних закона, док не будемо донели Закон о територијалној организацији Републике Србије, и док не будемо направили комплетан систем.

Дакле, у јавној расправи ипак је већински, да не кажем свеопшти захтев био да се задрже месне заједнице. Једноставно, послушајући вољу грађана и представника локалних власти, јер је ту Стална конференција општина и градова била наш партнер у креирању овог Закона, значи, они су били на становишту да треба задржати месне заједнице и ми смо их задржали. Да поновим, уз те дилеме да ли је то неки реликт и да ли је то нешто што је анахорно, али у сваком случају то је нешто што је, чини ми се, нама још у овом степену развоја и у овом моменту потребно.

Оно од чега се одустало, а што је чинило саставни део предлога, јесте локална полиција?

- Јесте, у последњи час Министарство унутрашњих послова је од нас тражило да ако можемо амандмански ту одредбу изоставимо, из простог разлога што је у припреми нови Закон о унутрашњим пословима који треба детаљно да регулише читаву структуру и организацију службе ОУП-а, где је такође предвиђена локална полиција. Да не би дошло до колизије два закона, идеја је била да се у оквиру тог једног, баш структурног закона, који се директно бави том материјом, питање локалне полиције уреди. Чак и да је у Закону о локалној самоуправи остала та одредба, она сама за себе не значи ништа ако нема закона који уређује надлежност, организацију и све оно што је везано за локалну полицију. Значи, то није неко нарочито одступање, та институција ће бити уведена у Србији, али препустимо то онима који се баве том материјом, а то је МУП да уреди начин функционисања локалне полиције који може имати и неке своје проблематичне тачке, поготово у срединама са мешовитим етничким саставом. Дакле, то за нас није била јерес и одустали смо од те одредбе.

Посао који је остао "недовршен" јесте доношење Закона о Граду Београду, а што је посебно интересантно за нашу општину?

- Закон о Граду Београду је у припреми. Са Управом Скупштине Града, радимо на припреми тог закона уз напомену да ће ускоро бити формирано посебно министарство за јавну управу и локалну самоуправу. Јер, у склопу свега онога што предстоји, дакле у склопу те идеје о децентрализацији, о потпуној афирмацији локалне самоуправе, о новој територијалној организацији, о новом устројству Града Београда, посебно у сектору јавне управе која треба да доживи потпуну трансформацију (у припреми је Закон о јавној управи), потпуно је логично да постоји министарство које би се бавило сектором јавне

Некада је све приходе које је Општина реализовала на својој територији практично централна власт узимала, а враћала је мрвице. Сада се та ситуација мења и гро прихода остајаће општинама.

управе и локалне самоуправе који се наплаћају један на други. Оно је до сада било неки прилепак уз Министарство правде, потпуно неприродно. Ако заиста желимо да дамо пун капацитет јавној управи и локалној самоуправи онда тим послом озбиљним, одговорним, великим, треба да се бави посебно министарство и у Влади Србије постоји договор да тако буде. Након реконструкције Владе, тај посао ће радити они људи који ће моћи потпуно да му се посвете, што је и пожељно и потребно и за будућност неопходно.

Одредбе овог Закона, ако математички и политички све буде ишло по "реду воже", примењивале се од децембра 2004. године, односно, првих локалних избора?

- Прва одредба је била до редовних избора, међутим, та одредба је амандмански промењена. Не помиње се врста избора него само избори. Дакле, подразумева се, и ако буде ванредних избора у Србији, а могуће и да ће их бити. Питање кад - али, могуће врло брзо.

У досадашњем разговору у једном контексту сте поменули нови Устав Србије. Да ли је овај Закон можда искорак у односу на Устав, односно, да ли је редослед обрнут?

- Па, знате шта, видите каква је код нас ситуација. Нажалост, питање је када ћемо донети Устав.

Значи, постојала је алтернатива да чекамо доношење Устава и да задржавамо један поуну анахрони и декадентни Закон, или да направимо један овакав међукорак и да у оквиру параметара које дозвољава постојећи Устав (какав је такав је) направимо један помак у правцу нормативне регулације локалне самоуправе, што је на овај начин и учињено. Може да се деси да доношење новог Устава буде на "дугом штапу и канапу". Била је идеја да га донесе овај Парламент у коме ДОС има двотрећинску већину, али су неке странке одустале од тога те предлажу нове изборе, па доношење новог Устава. Кажем, може се догодити да то потраје пар година, а ми морамо да идемо у правцу регулисања локалне самоуправе и то је било наше опредељење за овакав распоред. И ако буде донет нови Устав, осим неких мањих измена, суштинску идеју Закона о локалној самоуправи Устав неће пореметити.

Локална самоуправа је први, а не ретко најтежи степен у остваривању права и интереса грађана. За крај, у којој мери је нови Закон омогућио грађанима да тај степен лакше прекограче?

- Па неупоредиво лакше. Ако треба да направимо неко фигуративно поређење, рецимо за сто посто.

Н.З. Павличевић

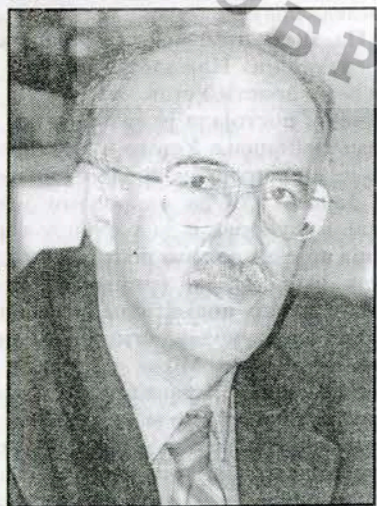
ПОВОДОМ 32 ГОДИНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ТЕ "НИКОЛА ТЕСЛА" - РАЗ ГОВОР СА БОШКОМ БУХОМ, ДИРЕКТОРОМ ЈП ТЕНТ

НА РЕДУ РЕВИТАЛИЗАЦИЈА

ЈП ТЕНТ је 7. марта обележио још једну годишњицу. За нас је Дан Предузећа повод за разговор за првим човеком ове куће, Бошком Бухом.

Господине Буха, ових дана навршиће се читава година од како сте на челу ЈП ТЕНТ. Када се окренете уназад, шта је то што је по Вама, оставило печат на тај период?

- Печат је оставило то што смо у протеклој години ремонте урадили у већем обиму него ранијих година. Ефекти таквих ремонта су се исказали током зиме. Ми смо у децембру прошле 11. јануару ове године направили изузетне производне резултате. У децембру смо биланс премашили за седам, а у јануару за четири посто и то све бваш у времену кад су биле најниже температуре и највећа потрошња, дакле, баш онда кад је и било најпотребније. Таквом производњом смо на неки начин спасили систем електропривреде.

За овакве резултате можемо захвалити пре свега средствима

- Прошлу годину обележили квалитетни ремонти и пребачај плана производње. - Афирмација стручњака и струке. - У процесу реструктурирања ЈП ТЕНТ има најмање разлога за бригу. - Евентуални технолошки вишкови биће збринуте запошљавањем у обреновачким фирмама које ће радити за ТЕНТ. - Овогодишњи ремонти коштаће три и по милијарде динара. - Највише посла на блоковима А-1 и Б-2. - Проблем екологије подигнут на највиши ниво. - За решење проблема електрофилтера, одсумпоравања и отпелељивања потребно око 700 милиона долара

републичке Владе која је су уложена у ремонте, али и стимулацијама које смо увели за оне који испуњавају постављене планове у производњи. Стимулација није велика, али је евидентно дала одређене резултате.

Ви сте, рекли би смо, један од директора који руководну функцију не претпостављају струци. Често сте у погонима. Не заборављате да сте, поред тога што сте директор, и инжењер. Колико често сте били у прилици да својим стучним саветом помогнете кад се појави проблем у погону.

- Да Вам кажем, ја сам стварно човек из струке. Читав живот сам провео радећи у струци, зато и ценим стручњаке и покушавам да струку ставим у први план, јер осећам да су се људи из стике мало повукли. Цела моја стратегија овде се и заснива на томе да се поново афирмишу људи из струке. ТЕНТ има изванредне стручњаке, али ми се чини да су на неки начин потиснути. Често обилазим погон и помажем када је критично. Могу да помогнем, јер сам и сам годинама радио на тим пословима.

Кад говорите о афирмацији струке, да ли је можда у току прошле године било оних који су се посебно доказали? Има ли иноватора и јесу ли можда неке од иновација примењене?

- Ја заиста ценим иновације. Овде неке ствари по том питању нису најбоље регулисане. Ми ћемо зато направити ревизију, јер имамо нешто што се назива иновација, а заправо то није и има заиста правих иновација. Радио сам у Институту "Никола Тесла" и заиста знам шта су иновације. По том питању ћемо у овој кући у наредном периоду увести ред.

Ваш долазак на челу ЈП ТЕНТ је за многе био изненађење. Први сусрет са

сарадницима није био најпријатнији. Каква је била сарадња у протеклих годину дана?

- Можда је став мојих колега на самом старту био помало неугодан, али мислим да смо те односе средили. Да није било сарадње, не бисмо ни остварили овакве резултате какве смо остварили. Овде човек ништа не може да уради сам.

Шта је за Вас био највећи проблем у протеклој години? Да ли је то било обезбеђење финансиских средстава или можда нешто друго?

- И пре но што сам дошао овде било ми је јасно да све треба да се подреди ремонтима. Они не могу да се ураде добро ако немете довољно финансијских средстава. Цела стратегија била је да се обезбеде услови да производимо струју.

Судећи по резултатима које сте постигли рекли бисмо да је стратегија била добра. Планове производње не само да сте остварили него и пребацили. Збнамо да вас и ове године чекају велики послови везани за ремонте, али пре него што и реч проговоримо о овој години, да се задржимо на ономе што је иза нас, што истина није производња, али је важно за запослене. Јесте ли ишта урадили на побољшању стандарда радника? Јесте ли имали разговоре са синдикатима?

- Ми смо у потпуности испоштовали оно што је синдикат тражио, и више од тога. У току ремонта побољшали смо исхрану. Од заштитних средстава смо набавили скоро све. Са синдикатом смо понекад имали различити ставове, али то није био разлог да заједно не радимо на добробит радника.

Да ли сте нешто урадили и на решавању стамбених питања? ТЕНТ је својевремено био колектив у коме су запослени најбрже долазили до крова над главом.

- Што се тиче стамбених питања, у ранијем периоду су изгледа учињене неке грешке. Постоји комисија која ради на утврђивању злоупотреба. Она још није завршила свој посао. Постоји и централна комисија на нивоу ЕПС-а којој ова наша комисија полаже рачуне. Кад она заврши рад, по том питању ће и Управни одбор ЕПС-а, а вероватно и Управни одбор ЈП ТЕНТ дати свој став. Што се тиче куповине нових станова, има потребе да радимо на томе, али још немамо неки став нина нивоу ЕПС-а. Не знамо како ће се стамбена питања решавати. Не знамо хоће ли се додељивати кредити или ћемо опет градити станове. Ја покушавам све да оне станове чија је изградња започета и завршимо, међутим, у протеклом периоду било је мало пара и за ремонте, а камоли за шта друго. Ипак верујем да ће се то питање актуелизовати. У контакту сам са генералним директором, јер имамо сталан притисак синдиката. С друге стране, постоји и изванредан број изузетно важних кадрова, чак и директора, који још нису решили своје стамбено питање. Кад имате колектив који прави овако добре производне резултате, онда морате да испоштујете и људе који те резултате остварују.

Ових дана много се говори о реструктурирању и приватизацији и у ЕПС-у. Према неким подацима, од 58.000 запослених у ЕПС-у након ових процеса требало би да остане око 38.000 радника. Каква је ситуација у ЈП ТЕНТ?

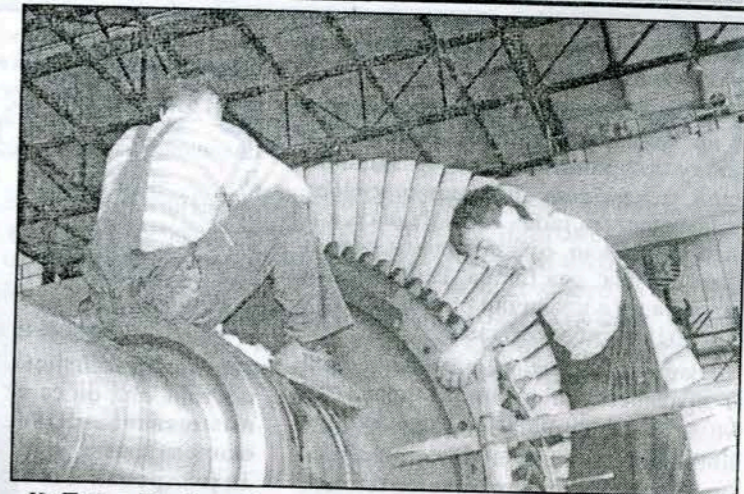
- Можда не би требало да говорим о томе. То је питање којим се бави ресорно министарство. Ја спроводим оно што ми се наложи, али ако до тога дође, мислим да ће ТЕНТ бити у најповољнијем положају у целој електропривреди, јер ми немамо неки велики вишак радне снаге. Ако се ипак установи да технолошки вишкови

ви постоје, ми већ имамо идеје како да тај проблем решимо без социјалних потреса.

Сарадња обреновачке привреде са ТЕНТ-ом егзистира већ годинама. Од те сарадње се није одустајало чак ни онда када је ТЕНТ према њима имао милионска дуговања. Хоће ли се та сарадња наставити и у ком правцу?

- Што се тога тиче, мислим да смо максимално испоштовали обреновачку привреду у смислу да смо у протеклих година платили све оно што су радили за нас. Мислим да су обреновачка предузећа прилично ангажована у овој електрани и на неки начин имају предност у односу на друге, али под једнаким условима. Ми имамо планове да се та сарадња ојача. Решавањем проблема технолошких вишкова у ЈП ТЕНТ, ако их буде, решавањем тако што ће ти људи добити посао у обреновачким фирмама које ће радити за нас. Излаз дакле треба тражити ту, оснивати фирме које ће радити за Електрану и на тај начин запошљавати људе из Обреновца. По мени, то је једино решење.

ЈП ТЕНТ је оснивач "Сава ТЕНТ"-а. Они нама пружају услуге исхране. Сада се појавио проблем, јер топли оброк исплаћујемо у новцу, а запослени онда те паре не троше у ресторану друштвене исхране. Већ размислимо шта можемо да учинимо да се ситуација промени. Ипак, јасно је да

Котлао и турбина блока А-3 ће бити кайишно ремонтвани средствима Европске агенције за реконструкцију

"САВА ТЕНТ" мора да изађе на тржиште.

Ушли смо у нову пословну годину. Шта ће бити приоритети? Претпостављам да сте планове ремонта припремили. Имате ли гаранције да ће они бити покривени потребним финансијским средствима?

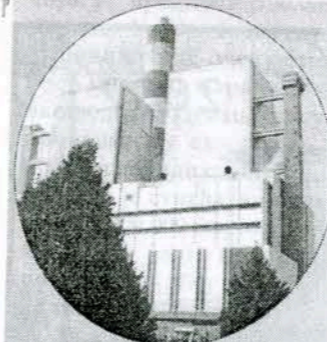
- С обзиром да су протеклих година ремонти рађени тако како су рађени, да је доста тога пропуштено и да је опрема израбована, у овој, а и у наредним годинама, треба радити тако да се електране доведу на ниво који би значајно малу ревитализацију.

Ми ове године имамо у плану да то учинимо на два блока, блоку Б-2 и блоку А-3. Шта нам је намера? Намера нам је да ту урадимо малу ревитализацију. Блок А-3 је у таквом стању да ми једноставно чекамо да се он сам заустави. Значи, он улази у фазу када се налази у некој хаваријској позицији. Овај блок ће кад га зауставимо бити ван система од шест до осам месеци. Рекао бих да ће пре бити осам. На овом блоку неопходан је капитални ремонт турбине, али и котла. Средства којима ће се радити капитални ремонт овог блока су средства која обезбеђује Европска агенција за реконструкцију. Извођач ће бити одабран путем тендера, а послови ће почети у јуну или јулу, што значи да на овај блок не може да се рачуна ни у најкритичнијем зимском периоду. Ремонт овог блока је један од највећих подухвата ове године у ТЕНТ-у.

Што се тиче блока Б-2, он је у некој сличној позицији, мада ће радови бити мањег обима. Реч је о блоку који је знатно млађи. Ипак следи комплетно отварање и ремонт турбине, а и овде нас очекују велики радови на котлу. Средства за ремонт блока Б-2 обезбеђена су из кредита немачке владе. Тендер је расписан, понуде су стигле и ми смо у завршној фази избора извођача.

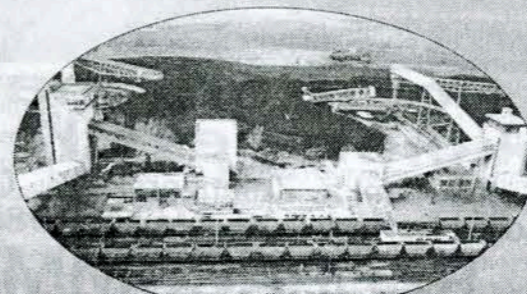
ТРИДЕСЕТДВЕ ГОДИНЕ ПРОИЗВОДЊЕ У ТЕНТ-У

Од 7. марта 1070. године, Термоелектране "Никола Тесла" испоручиле су потрошачима 390 милијарди киловат-сати електричне енергије, са укупним пребачајем плана од 16,3 милијарде киловат-сати, што је изнад једногодишње производње ових електрана.

Током досадашњег рада, блокови ТЕНТ-а утрошили су 490 милиона тона угља, превезених железницом овог предузећа.

Рекордан дневни довоз угља од преко 102.000 тона остварен је 16. фебруара ове године!

► Да ли знате колико ће коштати овогодишњи ремонт?

- Према нашим подацима, око три и по милијарде динара. Ремонт на блоку А-3 коштаће око 40 милиона евра, а на блоку Б-2 око шеснаест, седамнаест милиона евра. Ради се, као што сам рекао, о капиталним ремонтима на ова два блока. На осталима ће се радити класични ремонт у трајању од по тридесет дана.

Вашим првобитним плановима било је предвиђено да у ремонт право уђе блок А-2. Чини ми се да су се планови променили?

- По свему судећи биће то блок А-5, који све више личи на А-3. Прошле године урадили смо солидне ремонте на два најстарија блока и они су ове зиме одлично радиле.

Када говоримо о ЈП ТЕНТ, често заборављамо на капацитете који нису на територији наше општине. Каква је ситуација у ТЕ "Колубара" и ТЕ "Морава"?

- "Колубара" је тренутно у лошој ситуацији, јер раде само три од пет блокова. Ми смо управо завршили послове на још једном блоку који није на мрежи још од бомбардовања. Реч је о блоку А-2. Блок је већ кренуо, али се испоставило да постоје још неки проблеми које треба отклонити. Многи на овај блок нису рачунали, јер није било довољно финансијских средстава, али ми смо и њега, корак по корак оспособили. Највећи посао у "Колубари" је на блоку А-5. Реконструкција и ревитализација финансирају се из средстава Европске агенције за реконструкцију. У тај пројекат ушли смо скоро без пројекта. На пословима је ангажовано седам извођача. Има пуно пропуса тако да су неопходна додатна финансијска средства. Управо радимо на томе да се овај проблем превазиђе и да се и тај блок заврши. Постоји проблем око набавке опреме, али смо на добром путу да и њега превазиђемо и опрему обезбедимо. Део средстава обезбедиће Агенција, а нешто ћемо и сами да одрадимо. Ја очекујем да ће и тај блок бити на мрежи у јулу. Ако тако буде, онда бисмо на локацији "Колубаре" опет имали свих пет блокова спремних за зиму, а то је итекако важно ако знамо да блок А-3 у ТЕНТ-у неће бити на мрежи у то време.

Што се тиче "Мораве" у Свилајци, тамо су ремонт урађени изузетно и рад те електране је поуздан.

Господине Буха, овај разговор не можемо да завршимо

да не поменемо екологију. Обреновачани са правом у ТЕНТ улиру прстом као у највећег загађивача. До сада је била пракса да лечимо последице уместо да отклањамо узрок. Да ли ишта чините да се ситуација промени и да ли је, с обзиром на финансијску ситуацију, реално очекивати да предузмете одговарајуће мере?

Решење проблема екологије на дугом штапу

- Ми признајемо да тај проблем постоји, али он се не решава чаробним штапићем. Решење проблема екологије овде је на дугачком штапу. То је огroman и озбиљан посао. Већина људи није најбоље обавештена. Спремни су да указују на проблем, али не и да се укључе у његово решавање. А проблем екологије морамо да решавамо сви. И Електрана и Држава. Шта треба урадити? У техничком смислу постоје три ствари. Прво треба реконструисати електрофилтере по европским стандардима, онда извршити одсумпновање и отпепељивање. Но, пре но што кренете у решавање ових проблема, морате да направите озбиљну студију у којој ћете све сагледати и прорачунати колико то кошта. И без студије ја процењујем да би за решење проблема о којима сам говорио било потребно обезбедити најмање између седам и осам стотина милиона долара. Све зависи који обим радова планирате. Ми смо приступили решавању тог проблема у смислу што смо почели да спремамо документацију на нивоу ЕПС-а и већ имамо неке понуде, рецимо понуде за одсумпновање блокова А-1 и А-2, који су за Обреновац и Обреновачане највећи проблем. Понуда је тешка 40 милиона евра. Да бисте схватили колико је посао озбиљан, морам да напоменем да се реконструкција филтера не може радити ако се не заустави блок. Ако зауставите блок, онда нема производ-

ње струје. Не вреди да радите на електрофилтерима ако не урадите и ревитализацију котлова. Све то, поред новца, тражи и време. Искуства неких земаља где су рађени овакви захвати показују да су трајали од 6 до 10 година, а то је, признаћете, дуг период.

Проблем отпепељивања је такође велики, али га је, чини ми се, лакше решити. Ми смо већ предузели одређене кораке. Идемо у промену технологије, већ се ради индустријска проба на ТЕНТ Б. Нова технологија ће знатно побољшати еколошке услове, јер ће смањивати развезавање пепела. Ми сада мешамо пепео и воду у односу 1:1, уместо 1:10, па чак и 1:15 и додавањем креча добијамо нешто у виду пулпе која у року од 24 часа очврсне, тако да нема развезавања пепела.

Један такав пројекат је урађен на Косову и дао је добре резултате. Дакле, ми сада редимо индустријску пробу. Иза тога иде пројекат.

Господине Буха, говорите о огромним финансијским средствима. Да ли се она могу обезбедити на било који начин?

- Паре се могу обезбедити само из цене струје и из донација. Тако је у целом свету. Европа је заинтересована за екологију. Ја претпостављам да ћемо наћи себе и у неким донацијама, али да би смо добили донације, морамо да имамо пројекте. Мислим да ће нас Европа натерати да се придржавамо одређених прописа кад је реч о заштити животне средине. Отуда и доношење овог новог Закона о екологији. Ми смо, дакле, проблем екологије дигли на највиши ниво, па и одговорност по том питању. Ми на томе радимо, али морамо да схватимо да се ништа не може урадити преко ноћи, таман и да имамо финансијска средства.

Мирјана Мићковић

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБРЕНОВАЦА
РАЗГОВОР СА ДИРЕКТОРОМ ЉУБИШОМ ДАМЊАНОВИЋЕМ

ПРИХОД УДВОСТРУЧЕН, ПОСАО УТРОСТРУЧЕН

Када сте, по доласку на чело овог предузећа сагледали "нулто стање" каква је била затечена пословна слика?

- У новембру 2000. године, када сам дошао у Јавно предузеће за изградњу Обреновца, финансијско стање је било лоше. План и програм за ту годину је био на половини извршења. За последња два месеца успели смо да "сакупилимо" око 18 милиона динара и да, финансијски гледано, 2000-ту завршимо са 54 милиона динара, док се обим реализованих радова кретао око 40 одсто плана. У том периоду је било доста недовршених послова и неколико судских процеса због неадекватних и нерезализованих инвестиција, као и лагер разних производа и делова који се користе у комуналној инфраструктури у вредности од 20-так милиона динара. Истакао бих пар судских парница, вођених у последњих десетак година које су приведене крају, што значи да би ово јавно предузеће требало да наплати своја потраживања. То је, на пример, аванс дат "Хидро-пројекту" за изградњу два "пројсаг" бунара, који до данас није оправдан, а чија је вредност 500.000 немачких марака. У том тренутку, то је било дупло више на очекујемо губитак од пола милиона марака. Уз то, послови око водоснабдевања нису завршени и проблеми су евидентни. Други процес смо водили са предузећем "БНС", пресуда је стигла, али измирење дуга од око 300.000 марака тек очекујемо. Има ту још неколико парница покренутих због неадекватно и невалитетно изведених радова.

Иза нас је још једна пословна година. Шта је током ње урађено?

- Наш план и програм за прошлу годину је био пројектован на 80 милиона динара, а у другом полугођу је извршен ребаланс на 142 милиона и према завршном рачуну реализован је са 92,67 одсто. У том периоду смо успели да наплатимо сва потраживања, па чак и она застарела, тако да Јавно предузеће за изградњу

- Обреновац у данима који долазе. - Да ли ће се, како и колико мењати његов "лик" у многоме зависи од планова и програма Јавног предузећа за изградњу. - "За протеклих годину дана урадили смо много, а да при том никоме не дугујемо већ само потражујемо", каже, између осталог, у разговору за "Обреновачке новине" Љубиша Дамњановић, директор овог колектива

Обреновца нема дуговања већ само потражује. Финансијски резултати су пројекат уређења канала "Купинац" и његово измуљивање, а започели смо и израду регулационог плана "центра града".

порционални производним и морам рећи да је за протеклих 12 месеци урађено три па и више пута него у 2000. години.

Чему је дат приоритет. Да ли је то било водоснабдевање или?

- Да. Приоритет у пословима овог предузећа је било водоснабдевање. У прошлој години смо урадили шест "цевастих" бунара на изворишту "Вић баре", крајем године и примарну водоводну мрежу у Пољанама (први део од 4.000 метара), а набављали смо и материјал за поједине улице и делове насеља у којима није било водоводне мреже (улица М. Калајшића, потом Велико поље). Привели смо крају "водоводни прстен - западна магистрала" и извршили замену стубне графо-станице на "рени" бунару на изворишту "Вића бара". Наравно, вршили смо и надзор над регенерацијом 10 "цевастих" бунара који су финансирани из донација Европске заједнице.

Од осталих послова у области комуналне инфраструктуре шта је урађено?

- У оквиру послова на канализационој мрежи урадили смо два велика објекта - фекални колектор на шабачком путу и фекалну црпну станицу "Купинац". Тај посао је настављен и у овој години, а ту је још и неколико мањих радова у улицама и насељима.

Трећи сегмент наше ангажованости се односи на топлификацију и у тој области смо урадили две подстаннице (ТП-70 и ТП-38).

Истакао бих и послове око изградње инфраструктурне мреже на новом обреновачком гробљу и надам се да ћемо ову инвестицију, стару 10 година, завршити у 2002-ој.

Потом, ту је и уређење центра града, а главни посао у прошлој години био је фокусиран на уређење и "пресвлачење" улица и локалних путева, углавном у селима наше општине. За те намене су издвојена највећа средства - 71 милион динара.

Наравно, ту је и сегмент планске

и пројектне документације у оквиру кога смо привели крају регулациони план "Индустријска зона", очекујемо усвајање регулационог плана "Беглук - Дудови", ту је и генерални пројекат уређења канала "Купинац" и његово измуљивање, а започели смо и израду регулационог плана "центра града".

У оквиру редовних делатности и трошкова овог предузећа је и јавна расвета, као и одржавање семафора. У протеклој години смо мрежу јавне расвете на подручју општине проширили за 15-ак километара.

Да ли је, можда, могло и више?

- Вероватно да. Али, с обзиром да смо мој тим и ја били нови и да је требало за ово време ући у све поре пословања, мислим да је урађено максимално. Можда би неко други успео и више, међутим, све је лимитирано финансијама.

О резултатима ће последњу реч дати одборници локалног парламента. Извештај о раду још није прошао скупштинску процедуру?

- Тачно. Урађени су пописи, извештај о реализацији плана и програма за 2001. годину и нов план за 2002. У овом тренутку предузеће је у плусу, има пара на рачуну и припрема се за нову грађевинску сезону. За ову годину смо приходе пројектовали на 176 милиона динара, а планирали смо да толико и потрошимо кроз радове.

Чему ћете ове године дати приоритет?

- Водоснабдевање ће бити приоритет и у овој години и на том пољу смо предвидели да урадимо пројектну документацију за изградњу пет "цевастих" бунара, регенерацију једног "пројсаг" и шест "цевастих" бунара, санацију водовода у Грабовцу и завршетак водоводне мреже у Пољанама. Постоји могућност и да најугроженије делове општине, а то су низијски делови Конатица, Дражевца и Баљевца прикључимо на мрежу уколико буде реконструисан водовод "Каленић".

У оквиру топлификације смо планирали изградњу три подстаннице, а ту су и изградња и одржавање саобраћајница и канализационе мреже (око 600 метара улице Боре Марковић у Забрелу).

**Po uzoru na svet
funkcioniše RK MARKET**
Srbija, Umka, Zelengorska 6, 011 - 867 052
Crna Gora, Herceg Novi, Meljine, 088 - 24 294, 25 232
REBRACOMMERCE

Реализација свих ових програма ће зависити од динамике прилива средстава, јер је наш финансијски план састављен од два сегмента - реалних прихода и наплате старих потраживања.

С обзиром да је ово предузеће буџетско, каква је сарадња са оснивачем, односно скупштином општине Обреновац?

- Сарадња са општинским структуром је добра. Оснивач нам је "издао у сусрет" како код доношења одлука тако и код обезбеђења средстава која су нам била потребна у одређеним тренуцима, с тим што ово предузеће није добило финансијска средства по основу "комуналне таксе" на која имамо право, због тога што ТЕНТ није испуњавао обавезе према буџету Општине. Јавно предузеће за изградњу је добило део буџетског вишка, али не смемо заборавити да је овај колектив преузео дуг од одбора за телефонизацију у износу од 7,8 милиона динара.

У време транзиције, чини се, незаобилазно питање је кадровска проблематика. Каква је ситуација у овом колективу?

- Јавно предузеће за изградњу Обреновца има 35 радника. Имајући у виду делатност предузећа, а то је изградња, надзор, пројектовање, израда регулационих планова и друго, углавном су то кадрови са средњом и високом стручном спремом. За разлику од других, ми немамо вишкова, већ су нам дефицитарни стручни кадрови.

С обзиром да смо јавно предузеће, зараде су нам лимитиране Уредбом републичке Владе. Морам рећи да смо успели да трошкове рада са 15 одсто, колико су износили када сам ја дошао у овај колектив, у прошлој години сведемо на 10,5 одсто.

У том контексту бих поменуо финансијску и техничку службу предузећа које су успеле да у 2001. години на тржишту зараде око 1.300.000 динара кроз послове надзора, пројектовања и друге услуге грађанима.

ЈАВНОСТ РАДА

- Овај колектив је отворен за све грађане и сви они могу да дођу и да провере и сазнају у самом предузећу све што их интересује о нашем раду - почев од расписивања тендера за поједине послове, самих учесника на тим тендерима, до избора извођача.

Колектив је малобројан, али опет, "раздвојен" у два објекта. Да ли планирате да се концентришете на једном месту, односно, хоће ли у догледно време бити решено просторно питање?

- Постојећи објект не задовољава наше ни потребе ни услове. Наш

УСКОРО ТЕЛЕФОНИЗАЦИЈА

- Реализација Уговора о телефонизацији општине Обреновац, који је прошле године склопљен са "Телекомом" Србије, требало би да почне током наредних месец дана. Реч је о инвестицији вредној 30 милиона динара.

Јавно предузеће за изградњу Обреновца је у 2001. години вратило грађанима 90 одсто средстава уплаћених у ранијем периоду, а утврђена је и нова (нижа) цена телефонског прикључка -1.350 немачких марака за правна лица и 995 за грађане. С обзиром да она не покрива трошкове, Општина би требало да се појави у улози суфинансијера.

Подручје наше општине је подељено на пет група, тако да ће се кренути од села у којима је највише урађено на изградњи телефонске инфраструктуре, а то су Љубинић, Мала Моштаница и Дражевац. У другој групи су Забржење, Звечка, насеље Сава и Обреновац. Чим се добију грађевинске дозволе, почеће кампања телефонизације ових места и ако све буде текло предвиђеном динамиком посао би требало да се, на овом терену, заврши у овој години.

Намера нам је да испоштујемо уговорене рокове, од око 50 дана, па ћемо, зато, телефонизацију вршити како је и предвиђено, по утврђеним групама, каже директор Љубиша Дамњановић.

Управни одбор ће ускоро разматрати могућност надградње постојеће зграде Скупштине Општине. Уколико добијемо "зелено светло", наплатимо потраживања и обезбедимо потребна средства, већ у априлу би кренули са реализацијом тог посла. Осим што би ово предузеће решило своје просторно питање, био би то значајан објект за Општину, који би се могао завршити за шест до седам месеци.

Закорачили смо у нову пословну годину. Чини се да су тротоари и паркинзи "рак рана" овог града. Могу ли се Обреновачани надати да ће сам град, али и обреновачка села, током 2002. променити слику?

- Морам рећи да многа села немају заведен месни самодопринос, а то значи да готово и немају средстава која

би инвестирали у комуналну инфраструктуру. Ми ћемо и ове године настојати да реализацијом програма овог предузећа помогнемо колико можемо. Када је, пак, реч о граду, наставиће се са уређењем центра, градићемо тротоаре, водећи при том рачуна да са што мање средстава решимо и то питање, али и проблем старе комуналне инфраструктуре. Планирамо да у две улице обезбедимо паркинг просторе, али и да испред Скупштине Општине и иза Дома Војске Југославије изградимо по један паркинг.

Извесно је да ћемо и у овој години радити према плану и програму, а колико ћемо урадити показате време.

Верица Николућ

ИЗГРАДЊА ПОШТЕ У ОБРЕНОВЦУ

ЗАВРШЕТАК ЗА ТРИ МЕСЕЦА?

До пре десетак година, Обреновачани су све поштанске послове обављали у ороноулој згради у центру града. Улазило се уз велике, неугледне ступнице. Од улаза, лево, била је шалтер сала. Пет шалтера, иза којих је обично на столовима била хрипа којекваких поштилки, папира. У истој просторији, преко пута, високи столови за попуњавање поднесака. Право од улаза у зграду су биле телефонске кабине. Загушљиве, без дневне светлости, испред две клупе. У просторији, десно, канцеларија. Оскудно, претесно, неусловно за рад. Обреновац се ширио - зграда поште пропадала...

Одлука тадашњих челника Општине и Поште је била да се изгради нова, модерна пошта. После рушења старе зграде поштанске службе су пресељене у још неусловније просторије, код "Пчелице". Зграда још старија или запуштенија, простор недовољан, али "привремено" могла се и истрпети.

Зграда старе поште је, у међувремену, срушена. Остала је запуштена,

зеленом оградом ограђена, рупа. Празнина у простору трајала је неколико година.

Сваке године за Дан општине, бар у неком времену раније, морало је или је требало нешто "отворити" или започети. Те, 1995. године на брзину је организовано градилиште, свечано постављање камена темеља и - први прекид радова. Пре него што су почели. Прва кочница, у то време причало се, била је Општина. Спорило се неколико месеци око дозвола, надокнада и сличних питања.

Договори су постигнути и, коначно, изградња је кренула. У првој години до наредног Дана општине нису се наслућивале ни контуре будућег објекта. Године су пролазиле (и општинске свечаности) а са њима су се низали и прекиди у градњи. Првобитно изабран извођач радова, Хидроградња Чачак, прво је била презаузета пословима на другим градилиштима, па су онда недостајала средства, и тако редом. Пре неколико година Хидроградња

ПРЕДУЗЕЋЕ «САВА ТЕНТ» - РАДНИЧКИ РЕСТОРАН ДРУШТВЕНЕ ИСХРАНЕ ТЕНТ-а

КВАЛИТЕТНА ПОНУДА ЗА НИСКЕ ЦЕНЕ

Радничких ресторана и организоване исхране радника, већ неколико година уназад, све је мање. Тону и нестају заједно са великим колективима. Одавно смо се већ привикли, и нажалост, још увек се дешава да нам је исхрана на радном месту успутна.

Топли оброк је најпре био тек додатак на плату, потом прераста у значајан део примања, али се управо из тог разлога, Уредбом Владе Србије, "стапа" у бруто зараду, са могућношћу да и не буде исплаћен ако пара не буде на рачуну.

На подручју Општине тек је неколико ресторана друштвене исхране где запослени могу за бон, или по нижим ценама од ресторанских и комерцијалних добити пристојан оброк. Такав је и ресторан друштвене исхране при предузећу "Сава ТЕНТ" где на локацијама ТЕНТ "А" и "Б" као и у пицерији и посластичари "Ројковац" у склопу ове радне јединице, скоро две деценије запослени у ТЕНТ-у (и не само они) имају добру исхрану.

Кад је пре три године основано предузеће "Сава ТЕНТ", финансијско пословни "камен темељац" предузећа био је управо овај ресторан, са око 80 одсто учешћа у укупном приходу. Према речима руководиоца Станоја Ђорђевића, ресторан је својим континуираним радом и производњом од око 60.000 obroka месечно био загарантовани извор прихода. У претходне две деценије

рада у оквиру РО "Друштвени стандард" - Комграп, ресторан друштвене исхране на ТЕНТ-у је "испекао занат", стекао репутацију квалитетом услуга и ниским ценама, а по оснивању предузећа "Сава ТЕНТ" најквалитетнији и најстручнији кадар је прешао, односно остао у новооснованом предузећу. Искусну екипу од 50 стално запослених и 11 радника преко Омладинске задруге за помоћне послове, чине врхунски пекари, посластичари, кувари, ВК мајстори у свом послу.

У прилог томе говоре две сребрне медаље донете прошле године са 23. Збора угоститељских и туристичких радника Србије. У конкуренцији са реномираним угоститељским кућама, сребрне медаље у области посластичарства и кулинарства освојили су управо представници предузећа "Сава ТЕНТ" и ресторана друштвене исхране.

У радничком ресторану друштвене исхране свакодневно је на менију широка лепеза производа: од готових јела (4-5 дневно), преко 15 врста пецива са ценама знатно нижим него у пекарама у граду, преко више врста топлих и хладних сендвича, "ланч" пакета, колача...

- Води се рачуна да се задовоље потребе разноврсне структуре запослених и да зависно од потреба и тежине радних обавеза сваки радник добије одговарајући оброк, каже у разговору Станоје Ђорђевић.

С обзиром на специфичност производног процеса на ТЕНТ-у, организова-

на је и одговарајућа дистрибуција, па се храна доставља на радном месту уколико запослени нису у могућности да дођу у одређено време у ресторан. Тако се оброци свакодневно и по наруџбини дистрибуирају на багер станицу, допрему угља, на капију или у производни погон.

Супротно од линије пада стандарда радника, иде линија квалитета услуга друштвене исхране. У ресторану никада до сада није забележена зараза, запослени редовно обављају санитарне прегледе а контролу намирница врши Служба друштвеног стандарда ЈП ТЕНТ.

Уз све наведене предности исхране у ресторану, последњих месеци приметно је да запослени у ТЕНТ-у "заобилазе" место где се до недавно чекало у реду. Разлог пада интересовања и прихода од некада 6,5 на 2,5 милиона месечно, Ђорђевић види у само једном детаљу: исплати тоглог obroka у новцу уместо досадашњих бонова, што све сиромашније раднике усмерава на задовољење других потреба на уштрб исхране. На појединим местима у ТЕНТ-у, пак, појавиле су се имповизоване кухиње, мали народни казани.

- Појава радничких кухиња у производним погонима ТЕНТ-а је ризична из више разлога, каже Ђорђевић. - Због санитарно неадекватних услова за припремање хране може доћи до епидемије, а извесно је да се на месту производње не може припремати храна без последица на производњу, и то лоших. Очекујемо да ће све ове аномалије бити превазиђене и да ћемо до почетка ремоната опет кренути са редовним активностима, да ћемо успети да вратимо раднике у њихов ресторан.

У том циљу, у ресторану на ТЕНТ-у који на обе локације има места за око 2.000 гостију, и даље се ради на промени и допуни асортимана, као и задржавању прихватљивих цена. Тако се за само 80 динара, колико кошта бон за топли оброк, овде може добити комплетан оброк: јело са месом, салата и хлеб. Сухомеснати производи се продају по трговинским, не по угоститељским ценама, а цене разних пецива су ниже него ван капија предузећа. У плану је и отварање два киоска брзе хране за оне раднике који због теренских обавеза нису у могућности да користе ресторанске услуге у уобичајено време. Ови киосци ће бити отворени на ВИ блоку и код прве капије на локацији ТЕНТ "А", уз помоћни шалтер на самом улазу у ресторан да би се избегла гужва у објекту.

Очекује се да ће све ове мере дати очекивани резултат и да ће раднички ресторан друштвене исхране на ТЕНТ-у вратити запослене добром залагању.

Г.Обрадовић

је уступила место предузећу Колинг али то није ништа посебно убрзало радове. Зграда је стављена под кров, монтирана је столарија и изведени радови на изради дела фасаде и онда настаје најлужи прекид радова.

Ових дана радови су настављени. Директор Поште 8 у Београду, којој територијално припада и Обреновачка пошта, Ђорђе Загорац, процењује да би радови коначно могли да буду завршени за 3 месеца уз напомену да је завршетак радова могуће обавити и за нешто краћи рок.

Нова зграда поште имаће поред редовних садржаја пост-шоп и Интернет клуб.

Коначно усељење у нове просторије са поједнаким нестрпљењем очекују, како запослени тако и грађани Обреновца. После стечаја већине великих банака терет платног промета

Рокови су рдавно преконачени

пренет је на шалтере Поште. Прецизније речено на два шалтера и чекаоницу која прима десетак људи

Надања су да се овом приликом неће чекати пригодни датуми за отварање поште нити ће се рокови даље померати, јер ни најокорелији песимисти нису очекивали да ће изградња поште у Обреновцу највише наликовати на зидање Скадра на Бојани.

Драган Лазаревић

ИСТРАЖИВАЊА: ЈАВНО МЊЕЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ О КОРУПЦИЈИ

КОРУПЦИЈА И ДАЉЕ СТАНУЈЕ

ОВДЕ

- Једна петина од 2.100 испитаника на подручју Србије и Црне Горе има став да су сви или готово сви службеници у јавном сектору корумпирани. Половина сматра да корупцији није одолела већина, а петина да је корумпираност "манир" мањег дела службеника. Свега пет до шест одсто, да је јавни сектор од корупције готово очишћен, односно да је она ретка. По правилу, једна десетина испитаника не одговара на питања о корупцији.

Ово је само мали сегмент (заобриса целокупне слике довољно репрезентативан) последњег јануарског истраживања, "Јавно мњење Југославије о корупцији". Центра за проучавање алтернатива, које је обављено у сарадњи са агенцијом "Аргумент". Кажемо последњег, јер је ово истраживање заправо четврто у серији која су у последње две године рађена на ову тему и саставни је део пројекта који се односи на земље Југоисточне Европе.

Срећко Михајловић, социолог-истраживач у Институту друштвених наука и сарадник Центра за проучавање алтернатива у разговору за "Обреновачке новине" каже да управо питање колико је корупција распрострањена међу службеницима у јавном сектору ("јер је евидентно да се корупција по самој дефиницији везује за јавни сектор") репрезентује завршне анализе јануарског истраживања, али и да је на ово питање стизао релативно стабилан одговор и у свим досадашњим истраживањима.

СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

- Само два истраживања на ову тему су рађена истовремено у Србији и Црној Гори. У првом, новембра 2000-те наишли смо на знатне разлике у оцени грађана о раширености корупције. Односно, по мишљењу јавног мњења, тада је корупција у Црној Гори била знатно испод перципиране у Србији. У најновијим, јануарским истраживањима наилазимо на знатно приближавање, тако да се може рећи, као један генерални закључак, да сада нема битних разлика.

- Треба рећи да ово није истраживање стварне корупције, додаје Михајловић. - Дакле, није у питању испитивање колико је заиста јавних службеника корумпирано, већ шта грађани мисле о раширености корупције.

Као истраживач могу претпоставити, а имам и аргументе за то, да грађани претерују у овим оценама.

Јер, када би заиста став јавног мњења одговарао слици на терену, односно да је корупција раширена негде око 70 одсто, питање је да ли би земља уопште могла да функционише. И да ли би било која земља у свету то могла.

На руку овој тврђи управо иду и конкретне анализе које се могу наћи у истраживачком пројекту. На пример, једно од већ традиционалних мишљења јавног мњења јесте да је здравство "тешко оболело" од корупције. У разради ове тезе, међутим, дошло се до много "лакшег болесника". Наиме, трећина грађана у последњих годину дана није имала никакве контакте са лекарима. Још мање њих је потврдило да им је било ко од здравствених радника тражио "запечаћени коверат" или нешто слично. На крају приче, односно одговора на питање да ли је било ко од испитаника дао мито дошло се до постга од неких седам до осам одсто.

- Ја не тврдим да је 7-8 посто нешто што је мало. Напротив, за нас овако сиромашне, за болесне људе, то је веома много - али ипак много испод оних 60 до 70 одсто, са којима се у јавности барата када се говори о раширености корупције. Дакле, морамо бити опрезни и не "веровати" јавном мњењу увек на реч.

Узрок оваквих и сличних диспропорција је извор на коме се мишљење јавног мњења формирало. А извори су, како каже Срећко Михајловић, различити као и начини на које људи формирају сопствено мишљење.

- Ми смо у овим истраживањима имали питање: на чему је заснована ваша оцена о распрострањености корупције у земљи. Показало се да највећи број испитаника оцену темељи на основу контаката и размене мишљења са околином, што показује да се о корупцији прича и да је у тим причама доминантна тема раширеност корупције. После тога долазе информације из медија и још један занимљив извор који треба поменути. У одговорима на то питање нисмо добијали стабилне податке. Наиме, један број испитаника каже да је своје мишљење о корупцији формирао на основу увида у један раскорак који је евидентан на основу ниских примања службеника и

њиховог високог друштвеног стандарда који је видљив. Људи видећи тај раскорак између животног стандарда, који је карактеристичан за већину наших грађана, и то да неки од нас живе много боље, закључују да су они то или украли или узели мито, односно били корумпирани. Дакле, код питања о раширености корупције треба имати увек на уму на основу којих извора је мишљење формирано. Један извор у који бив као истраживач могао да имам повсресња јесте оцена на основу сопственог искуства, а истраживање показује да је такво искуство у оцени користила само једна петина испитаника, каже Михајловић.

"Ситна" корупција - слаба реакција

Истраживање "Јавно мњење у Југославији о корупцији", како каже на саговорник, било је пре свега концентрисано на такозвану ситну или малу корупцију, јер грађани немају увида у оно што је крупније. Показало се да на такву корупцију (флаша пића, бомбоњера, бокс цигарета и слично) јавно мњење, односно грађани слабо реагују. То се малтене сматра обичајем да се поклони такве врсте понесу када се иде у неку јавну установу да би се обавио неки посао, што је веома опасно. Питање је где су границе и када ће се "ситним поклонима" додати марке, евра или нешто крупније.

- Можда све то треба ставити у контекст извесног моралног расула које је присутно у нас, објашњава Михајловић. - Јер, када смо питање корупције ставили међу десетак сличних или екстремнијих облика девијантног понашања, где смо почели од ситница као што су неплаћена карта у ГСП-у, неплаћене комуналије, шверц и слично, и питали људе у којој мери оправдавају или не оправдавају те појаве, дошли смо до сазнања да за неке појаве које се не би могле подвести под моралне, грађани налазе оправдање. Нормално је рецимо за све већи број грађана да се не плати карта у ГСП-у, али истовремено сматрају да је у приватним аутобусима треба платити. Многе од тих ствари, дакле, грађани схватају као лични однос између њих и државе, сматрају државу својим дужником и на тај начин се разрачунавају са њом. Такође, када питамо људе да ли је коришћење веза

Књижевни подвизак

Обреновачке НОВИНЕ

МАРТ 2002. Бр. 3

Обреновачке НОВИНЕ

О АУТОРУ

Весна Видојевић-Гајовић рођена је 1953. у Обреновцу. Дипломирала је на Филолошком факултету у Београду. Пише приче и романе за децу. На Радио Београду емисијом су јој радио изре за децу. Досад је објавила две књиге прича: *Појара за лејом* (1985) и *Бабароџин рођак* (1986), сликовницу *Свако своју кућу има* (1990) и роман *Зелени пашага* (1994).

Живи у Београду где ради као уредник у Редакцији школског програма Радио-телевизије Србије.

Уместо приказа КУЋА ОД СНОВА

Сасвим смерна, отмена и фина удовица пужа, мадам Пужина није штедела материнско биће, сама је подизала своје пужиће.

Пужика је чистуница, нема веће, а Пужевка слух музици окреће.

То би била судбина у просеку фина да Пужина немаде и млађега сина.

Пуженко је пуж сасвим нетипичан у читавој лози њему нико сличан.

Традиција тврди да пуж кућу носи, а господин неће, каже не подноси. Несрећна је мајка скупила родбину не би ли помогли заблуделом сину.

Залуд беше свима уложени труд Пуженко ни мало да измени ћуд.

Да избегне тугу што растанак прави искрао се ноћу, да се не проздрав.

Братовљеву песму лагано певуши, од ње му је лакше у срцу и души.

Пуж је биће необично ништа њему није слично.

Било ведро ил облачно куд год крене, ситне шапно!

Није прошло много, не знам тачно време, када мутни облак спусти кишно време.

Могоа је потоп да доживи тежи ал му неко рече - Под печурку бежи!

Облака нестале, сунце се зажари. Лептир и Пуженко посташе другари.

Шаренко Пуженку у шареном пољу: - од мирисне куће где ћеш наћи бољу?

- Ове дивне биљке, мирисне, медене јесу добре куће ал нису за мене.

Захвали се пужић у фином маниру па кренуо даље машући лептиру.

Није дуго чекао на другу станицу, над главом на грани угледао птицу.

Сагледавши проблем са птице стране Разнежено цвркутава добаци са гране:

- На земљи је кућа ко на небу звезда, ал ниједне здравије и лепше од гнезда.

Гледа је Пуженко смештену високо, не беше му баш запела за око.

Далеко од тла, крћава без крова, и није то кућа из његових снова.

Мало увређена, онако с висине птица га упуту да тражи јазбине.

Прешао је тако извесну даљину када виде јежа где чисти јазбину.

Домаћин је додуше био предусретљив, али стан му, брате, претерано мемљив.

Пуженко се чуди да у таквом стану жежеви уопште могу да опстану.

И у таквом стању - ни стани, ни крени саопшти му јеж на јесен се жени.

Веверица вредница, домаћица права, ал јој кућа није кућа, него је остава.

Не знајућ шта хоће, знајући шта неће, одлучио Пуженко да се даље креће.

Лутао је тамо где је сочна трава, па га пут нанесе у насеље мрава.

Ова чудна бића што поваздан раде, градове под земљом савршене граде.

Да обиђе Мравињак Пуженко би рад ал би тиме нарушио тај чувени склад.

Најзад су му рекли на поласку мрави, да насеља под земљом и кртица прави.

Него има нешто што посао квари, госпођа у плишу за госте не мари.

У воштаном дворцу где Матица влада неопрезни Пуженко умало да страда.

Дивио се искрено беспрекорном реду и животу пчелињем у слаткоме меду.

Но Матица краљица прека је и љута за Пуженка мислила ево гладног трута.

Осуду је изрекла да те хвата језа у поток чим сване бацити улеза.

Судбина баш не тхе да Пужина плаче дочека јој сина на оклоп корњаче.

У предворје смрти уместо да крочи грађевину нову спознаше му очи.

До обале дође захвалности пун мислећи на ову чудну кућу - чун.

Даље је већ копно и десно и лево стиже на имање деда - Милојево.

Имање је пуно као штене бува, виде где шта живи, у чему се чува.

Као да га нека чудна сила тера доспео у руке лечице дресера.

У циркусу није вољан баш да ради нити има талента за рад на естради.

Кућа на точковима, шта је - ту је до великог града бар да отпутује.

Живот у граду искуство је довик чим у њему жели да живи и човек.

На крају се пита шта човек то ради у царству бетона умреће од глади.

Ко у неком филму ужаса и страве ни где росне ливаде, нити сочне траве.

А тек куће какве су, све сиве и тужне Боже драги сачувај, о тако су ружне!

Срећа ипак дође у последњем часу зелени се теших пред Пуженком расу.

Кад се добро најде здравог зелениша о повратку стаде да мисли малиша.

Месецима, ево, како светом лута не сећа се више ни правога пута.

При помисли само да ни куће нема, а зима се љута већ одавно спрема.

Пуженку се грло од страха већ стеже и мисли му некуд у незнању беже.

Није више знао у сну ил на јави, лик драгог зекана Пегице се јави.

Као некад давно у времена стара у село су дојездила два верна другара.

Мајку је Пужину али и све друге обасјала срећа већа и од дуге.

Совину је поруку време провејало а можда је тамо баш ово стајало:

*Ма куд кренуо, кући се враћи,
звезде ће шада у шеби сјајити!*

Влада БАТИНИЋ

KONVERZACIONI KURS FINSKOG JEZIKA 5

SUOMEN KIELEN
KESKUSTELU KURSSI

Kurs priredio
ČEDOMIR CVETKOVIĆ

За школу финског језика у Дому културе у Обреновцу свакако сте већ чули. Њеним покретањем, захваљујући љубазној помоћи Амбасаде Републике Финске у Београду и господина Чедомира Цветковића, желели смо да одшкринемо још један прозор у Свет, пре свега за младе. Покушаћемо да за његово отварање заинтересујемо и читаоце "Обреновачких новина", објављивањем кратког онверзационог курса финског језика у наредних двадесетак бројева. Читајте "Обреновачке новине" и учите Фински!

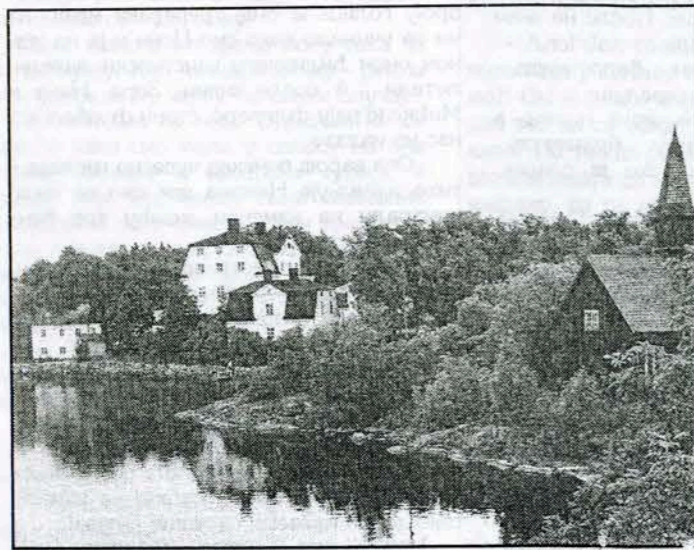
ODLAZAK IZ HOTELA

- Saanko laskuni? - Molim Vas račun (Mogu li da dobijem račun)?
Lähden aamulla aikaisin. - Odlazim sutra rano.
Pyydän tekemään laskun valmiksi. - Molim Vas spremite mi račun.
Matkustamme puolenpäivän aikoihin /pian. - Putujemo oko podne /ubrzo.
Minun on mentävä heti - Moram odmah da otputujem.
Kuuluuko tähän palvelu? -Da li je u ovom (računu) uključena i posluga (našojnica)?
Siihen kuuluu palvelu. - Uračunata je i napojnica.
Siihen kuuluu kaikki - Sve je uračunato.
Luulen,että olette tehneet laskussani virheen. - Mislim da ste u mom računu napravili grešku.
Se on liian korkea / Se on naurattava. - Račun je previsok / To je smešno.
Saanko nähdä johtajan? - Mogu li da vidim direktora?
Voitteko hankia meille taksiin? - Možete li da nam pozovete taksi?
Onko teillä juna -aikataulua? - Imate li red vožnje?
Kuinka kauan kestää matka lentoasemalle? - Koliko traje put do aerodroma?
Mihin aikaan lähtee pikajuna? - Kad polazi brzi voz?
Miloin lähtee seraava bussi /juna / lentokone? - Kada polazi sledeći autobus / voz/ avion?
Voitteko lähettää jonkun tuomaan matkatavaramme alas? -Možete li da pošaljete nekog da nam skine stvari?
Meillä on (erittäin) kiire. - Nama se (veoma mnogo) žuri.

TELEFON

- Saanko Obrenovac kahdeksan seitsemän kaksi yksi kolme kuusi yksi. Mogu li da dobijem Obrenovac 8721-361?
Olen yrittänyt kiertää numeroa mutta en pääse mihinkään. Pokušao sam da okrećem brojeve ali nisam dobio vezu.
Teille on puhelu - Imate vezu (telefonsku)
Odottakaa hetkinen -Pričekajte za momenat
Keskus, puhelu meni poiki -Centrala, prekinula se veza.
Onko minulle postia? - Ima li pošte za mene?
Mihin aikaan posti tulee? - U koje vreme stiže pošta?
Onko minulla sanomia? - Ima li poruka za mene?
Soittiko minulle kukaan? - Da li me je neko zvao (telefonom)?
Onko teillä postimerkkeja? - Imate li poištanske marke?
Paljonko maksaa kirjeen /postikorttia lähetyks...? -Koliko staje poštarina za pismo /razglednicu...?
Voitteko postittaa tämän? - Možete li da mi pošaljete (poštom) ovo?
Eräs herra Knezevic soitti. - Telefonirao je jedan gospoodin Knezević
Hän pyysi teitä soittamaan. - Zamolio Vas je da mu se javite (telefonom).
Herra Juri Järviäho haluaa tavata teitä. - G. Juri Jerviaho želi da Vas sretne.
Miksi? - Zašto?
En tiedä - Ne znam.
Pyytää häntä odottamaan hallissa. - Zamolite ga da pričekaa u holu.
Menen hetkiseksi ulos. - Moram za trenutak da izadem.
Mutta herra on ... - Ali, gospodin je ...
Tulen takaisin kello kymmenen kolme kymmentä- Vratitću se u pola jedanaest.
Mutta, herra on... - Ali, gospodin je ...
Hyvä on ,pyytää häntä odottamaan baarissa. - Pa, dobro, zamolite ga da me pričekaa u baru.

У ОКРУЖЕЊУ НА ДНУ

- Наше истраживање, односно виђење јавног мњења о корупцији може да сагледа како наш грађанин види корупцију у околним земљама, а онда да тај податак упоредимо са домаћим тереном. Наши грађани су критичнији према земљама које је то Албанија. На врху ранг листе по мањој корумпираниости су Бугарска, Румунија, Хрватска. Након тога иде група земаља где се и ми налазимо: Југославија, Босна и Херцеговина, Македонија и, на самом дну, Албанија. Кад упоредимо податке како грађани перципирају корупцију у својим земљама, рачунајући да они имају више искуства и да боље познају своју ситуацију, опет долазимо до податка, који је занимљив, утолико што се он поклапа са овом перцепцијом наших грађана. Види се ту да су на самом дну Албанија, Југославија и Босна и Херцеговина, а да су друге земље изнад нас. Другим речима, њихови грађани виде ситуацију око мита и корупције много боље него што наши виде стање код нас.

њима, не само овом везаном за корупцију, него и осталим јануарским, после стандарда и политичке стабилности земље, борба против корупције и криминала су у врху приоритета, каже Михаиловић и додаје:

- Најновија оријентација српске владе говори да су приоритети грађана постали и приоритети владе. Грађани примећују померања и активности у позитивном смеру, али за сада то не сматрају неким одлучнијим кораком, великим заокретом, односно не виде толико резултате као што би се то могло очекивати. Очигледно је да треба времена и влади да дође до конкретнијих резултата, али и грађанима да их сагледају. Дакле - све у свему, примећен је помак, али тај помак је засад тек један искорак, не и нешто више.

На посебно питање колико у борби против корупције значи укључење наше земље у Антикорупцијску иницијативу Пакта за стабилност, Срећко Михаиловић укратко каже:

- Знате шта. Када је реч о корупцији, све што се ради да би се корупцији супротставило је корисно и то је веома важно без обзира да ли је корист мала или велика. У том контексту свакако је и ово веома важно.

Н.З.Павличевич

и познанаства нешто што је морално оправдано или неоправдано, већина је за прву варијанту. И ту је онај број од оних 15% грађана који имају разумевања за корупцију.

Још један аналитички резултат у овим истраживањима је врло индикативан, мада није стабилан. На питање: када бисте се ви нашли у ситуацији слабо плаћеног службеника, а неко вам понуди мито, како бисте реаговали, 5 до 6 одсто је изразило спремности да то прихвати "јер то сви раде", а између 8 до 15 одсто тврди да би реаговали на понуду уколико би то решило нечији проблем. Математика је на крају као и обично прецизна - истраживања су показала да је једна петина грађана слабо осетљива на корупцију, или сликовитије речено спремна да јој се "потчини".

што се променило, како објашњава наш саговорник, јесу ставови појединаца. Односно, сва истраживања су показала да једина независна варијабла која је повезана са мишљењем о раширености корупције јесте политичка припадност испитаника, а не као што би се могло очекивати социјални статус, занимање, образовање или напослетку старост. Другим речима, од првог од последњег истраживачког подухвата, само су "играчи на клацкалицу" променили места, а "клацкалица" је остала у истој равни: и пре две године и данас, метафорички речено, грађани који подржавају опозицију корупцију виде кроз много "већу диоптрију", а присталице власти "без наочара".

Када је реч о другим питањима, у односу на претходна истраживања, према речима Михаиловића, евидентиране су извесне промене пре свега везане за "локације" где је корупција, у већој или мањој мери, настањена.

- Сада наилазимо на то да грађани више перципирају корупцију која је везана за друштвене делатности. Ипак су на врху листе царина и полиција, а одмах иза њих су здравство и школство. Где је промена? Лагано опада број грађана који мисле да је корупција раширена у директним институцијама власти, а више грађана примећује корупцију у оним делатностима које су нешто удаљеније од те власти, у првом реду у већ поменутих друштвених делатностима.

Борба против корупције у врху приоритета

Промене се учојавају и на хијерархијској листи проблема са којима се грађани суочавају. У свим истражива-

Здравство је међу извиканима, али је много више оцена "од ока" него поштом о мишљу у личном искуству грађана

Различите "диоптрије"

Ако се, пак, упореде резултати досадашњих истраживања јавног мњења о корупцији, прво обављено у марту 2000-те године, дакле у време претходне власти; следеће крајем новембра исте године, када је вршена промена власти, а последње, како смо већ рекли, ове године у јануару, дакле, у време када је претходни режим увелико сишао са сцене, а нова власт прекорачила прву годишњицу - пада у очи да нема неких битних разлика у оценама о раширености корупције. Онако како је перципирана почетком 2000. тако се перципира и данас. Оно

ЗА АНТИКОРУПЦИЈСКИ ЗАКОН

- Сматрам да овој земљи треба посебан антикорупцијски закон. Једноставно, треба сваки јавни службеник да буде свестан да ће за своје понашање сносити санкције. И одговори грађана на питање које мере треба предузети у борби против корупције, у првом реду, везани су за успостављање правне државе и њено функционисање, за доношење одговарајућих закона и оштрији заокрет према онима који су укључени у корупцију.

Са друге стране, чињеница је да ми немамо у нашим законима чланове који се непосредно односе на корупцију и кажњивост тог поступка, него се увек то подводи под неке друге криминалне чинове. Дакле тај закон нам је неопходан.

ТРАНЗИЦИЈА У СРБИЈИ И УЛОГА СИНДИКАТА У ТОМ ПРОЦЕСУ

НЕМА ТРАНЗИЦИЈЕ БЕЗ СОЦИЈАЛНОГ

Нема тачног податка колико ће људи у процесу транзиције остати без посла. - Приватизација не може да се заврши преко ноћи, сматрају синдикати. - Без социјалног програма нема транзиције, поручују, Аргентина у Србији могућа. - Влада не може све сама

Ова, 2002. година је за Србију година транзиције. Тај процес је итекако болан. Највећи цех по правилу плаћају радници. Кад је реч о транзицији у Србији, симптоматично је то што и ако је процес почео, са највиших места долазе различити подаци о томе колико ће људи остати без посла. Цифре се крећу од неколико десетина хиљада до неколико стотина хиљада. Можда то и не би било тако важно да је око процеса приватизације постигнут национални консензус или бар договор између социјалних партнера и на основу тога усвојен целиовити социјални програм, али није. Зато се све чешће поставља озбиљно питање шта нам доноси сутрашњица. Хоће ли се, далеко било, и у Србији поновити Аргентина?

Одговарајући на то питање, српски премијер Зоран Ђинђић је одлучно одбацио такву могућност. Лидери два највећа синдиката, УГС "Независност" и Савеза самосталних синдиката Србије Бранислав Чанак и Миленко Смиљанић нису. Напротив. На недавно одржаној трибини у Обреновцу на тему "Транзиција у Србији и улога синдиката у том процесу", тврдили су да је и то могуће, ако Влада настави путем којим је кренула. Да ли таквим изјавима синдикати само дижу праšину, свесни да губе трку са Владом, или не показује време, али је већ сад јасно да неће без борбе дозволити да буду искључени из процеса транзиције. Свесни су да у тој борби морају да буду јединствени и зато ових дана збијају своје редове, бар кад је реч о онима који су на врху. По предузећима међусобно, нажалост, и даље ломе копча и доказују ко је јачи и бројнији, Независни или Самостални.

База очито још није свесна онога што је чека. Лидери јеру, па ових дана прихватају сарадњу и са синдикатом ЕПС-а који је по броју чланова можда мали, али због монополског положаја кад год пожели може да лупи руком о сто. Јединство у акцији ова три синдиката имају прилику да поажу у процесу транзиције у Електропривреди. Синдикат ЕПС-а, за разлику од других, овај процес неће дочекати неспремно. О транзицији знају више него пословодства по компанијама. Ангажовали су стручњаке и пријатеље и у земљи и у иностранству и кажу да неће дозволити да их жедне преведу преко воде.

Шта то синдикати замерају Влади? УГС "Независност" чињеницу да кад је преузела власт није направила

"инвентар", није утврдила чиме то Србија располаже, шта је уништено, шта се може поправити, него је, како каже Чанак, уништила и оно што је остало. Замера јој што опет полази од нуле и заборавља да је ово четврта приватизација, што мисли да све може сама. Посебно истиче податак да ДОС није испоштовао договор који је потписао са овим синдикатом пре избора, што шо њима доказује да нова власт не држи реч и да јој се не може веровати.

Самостални синдикат на челу са Смиљанићем, сматра да Влада не води бригу о судбини радника, да оно што ради у процесу транзиције нема никакве везе са социјалним програмом и да

ИНТЕРВЈУ: МИЛОВАН РАНКОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА

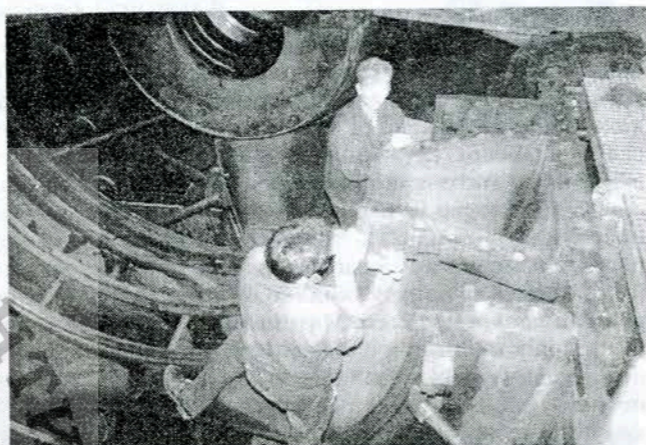
ДАЈЕМ ПОДРШКУ

Господине Ранковићу, како ви гледате на могућност уједињења Синдиката ЕПС-а са два највећа синдиката у Србији, са УГС "Независношћу" и Савезом самосталних синдиката Србије?

- Па знате шта, ми имамо обавезу да заједно организујемо семинаре, трибине, да једни друге подржавамо у акцијама које водимо. Уже руководство Синдикат ЕПС-а је сарађивало са УГС-ом и онда када је сарадња са Браниславом Чанком била "равна" издаји националних интереса. То нас је на неки начин обавезало да сарадњу продубимо, да ли уз неки споразум или неким сличним уједињењем, то ће одлучити органи. Овако развојени брзо ћемо бити маргинализовани. Заједно са УГС-ом и СССС, који ће вероватно бити трансформисан, можемо да урадимо пуно.

Влада вас је до сада заиста ресејкивовала. Мало је оних захтева којима није удовољила. Шта мислите, како ћеће ипроћи сада када будуће испосјавили захтеве везане за транзицију, да се дира у ваше најосељивије интересе?

- Ја у порерђењу са Чанком и Смиљанићем имам нешто боље односе са Владом. Вероватно зато што смо ми у Електропривреди значајнији за привреду. Дубоко уважавам реалност. Мислим

стално импровизује. Као пример наводи случај "Заставе" и четири српске банке које су отишле у стечај, али и неких других колектива који нису тако добро прошли и оптужују владу за социјални апартхејд. Истовремено, поставља питање да ли ће сви који остају без посла бити у прилици да изаберу надокнаду од 200 марака за сваку годину радног стажа.

Шта синдикати хоће?

да оцена да је за све проблеме ове земље крива Влада не стоји. Да будемо искрени, иако сам ја синдикалац, морам да кажем да дајем подршку Влади. Ја покушавам да критикујем Владу, али само зато да би њен рад био још бољи. Ова Влада има подршку у Европи, а и подршку синдикалних централа електропривреде из Грчке, Кипра, ИЕМ-а за реформе.

Ми морамо радити на томе да те реформе буду што дубље и дају што боље резултате. Сви наши односи морају да се заснивају на партнерству и уважавању. Ево сад говоримо о Закону о енергетици, све наше досадашње примедбе су прихваћене. У радној групи са припрему предлога Закона су и људи из ЕПС-а. У групи радимо Милан Ковачевић, Вера Томовић, Марјановић и ја. Ја мислим да ћемо из ове приче о транзицији изаћи бољи и јачи и да ће свет рада платити најнижу цену. Оваква Електропривреда са

ПРОГРАМА

Хоће да власт створи такав амбијент у коме се из рада и од рада може добро живети. Хоће да буду равноправни партнер у процесу транзиције, да се донесе целиовит социјални програм. Синдикати су свесни да се процес који је започео не може зауставити, али инсистирају да се не заврши преко ноћи и да терет не падне само на плећа радника. Инсистирају да се до краја испоштују одредбе Закона о раду, посебно у оном делу који је везан за функционисање Социјално економског савета.

Могу ли синдикати да се изборе за оно зашта се залажу?

Тешко. Већ су изгубили корак. Времена за престојевање готово да и нема. Њихов страх да ће Влада покушати да разбије јединство које је успостављено је разумљив. Ако лидери и схватају потребу за заједништвом, чланство не схвата. Но, синдикати нису без наде. Верују да ће помоћ стићи из иностранства и то у виду захтева међународне заједнице да се поштују демократски принципи социјалне правде.

Мирјана Мићковић

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ

ВЛАДИ

проблемима које ми имамо верујем не постоји у Југоисточној Европи. Ради се о 7.600 мегавата и 70.000 радника. То је ремак дело Слободана Милошевића и његове мафије која је све опљачкала, па ће то сада морати скупо да се плати. *Кад већ говорите о броју запослених у Електропривреди, у ојшицају је податак да ће од 58.000 људи колико ипроћи ради након ресејруктурирања остати 39.000. Ваш коментар.*

- Цифра од 39.000 хиљада је цифра која је у оптицају за ову годину, али на бази цене струје. И у наредних 5 година је предвиђено да се број запослених смањује за 5 одсто, тако да би 2006-те у ЕПС-у требало да буде 33.000 људи. То не значи да ће радници остати без посла. Сад имамо проблем рудара који нису основна делатност, затим колеге са Косова, као и оних из пратећих делатности, али наш највећи проблем је, заправо, проблем структуре запослених.

Пред изборе је код нас примљено много политичких отпадника. За то време они најбољи кадрови су постали инвалиди рада. Стручњаци су одлазили из ЕПС-а и ми сада имамо проблем мањка људи који треба да раде у производњи.

Мирјана Мићковић

ИНТЕРВЈУ: МИЛЕНКО СМИЉАНИЋ, ПРЕДСЕДНИК САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

СИНДИКАТ И ВЛАДА ЗАЈЕДНО У ТРАНЗИЦИЈУ

Господине Смиљанићу, да ли се осећате изневереним након онога што се догађало у Скујштини Србије приликом усвајања Закона о раду? Након доношења Закона изјавили сте да сте изгубили бијрку, али да ћеће наставити рај.

- Па добро, да ли сам баш тако рекао, не знам. Обично се користи та синтаagma када се у нечему не успе. Немам осећај неке победе и тријумфа, али ни осећај пораза. Кад ви један очигледно лош закон поправите са 36 амандмана, што је немисливи у овој констелацији односа, јер се ретко кад усвоји 36 амандмана, обично се прихвате 2-3, то доказује да смо били у праву кад смо тражили да се Закон о раду повуче из процедуре. Друга важна ствар је што смо ми на овој јавној политичкој сцени показали структуру Скупштине, којој на души није интерес радника него прерасподела политичке моћи. Ми смо, уствари, дали један рентгенски снимак политичке сцене. Срце тог парламентаризма се у великој мери ископромитовало. Мислим да синдикална сцена Србије више никада неће бити оно што је била, управо због заједничке акције нашег Синдиката и УГС "Независност" приликом доношења Закона о раду.

Која вас је посланичка група највише разочарала?

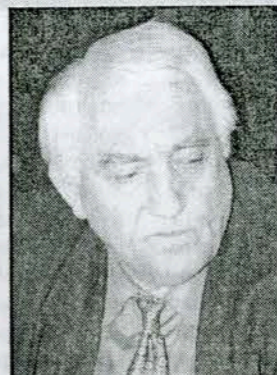
- Па наравно, ДОС. Ми смо са свим посланичким групама нешто договорили и постојала је шанса да се по први пут у Скупштини Србије један закон донесе консензусом, што би за Србију било добро и лековито. То се није десило.

У штоку је процес транзиције. Јесте ли спреми за време које долази?

- Ми јесмо спремни и у томе јесте проблем, јер смо спремнији од Владе. Влада нема план. Она га прави од случаја до случаја. Гаси пожар социјалним програмом који импровизује. Онда види да такав програм даје ефекте па са истим иде на други случај, међутим сада више нема пара и сад иде на другу стратегију, на мала отпунтања. Права тих радника нису иста као оних где се ради о масовним отказима.

Ми смо спремни за транзицију, али шта то вреди кад немамо власт, немамо новца и немамо могућност одлучивања. Остаје да се наметнемо као социјални партнери кроз Социјално економски савет и друге институционалне форме, како би смо транзицију учинили колико-толико прихватљивом, јер је она изузетно болна.

Да ли ће Влада коначно сести за исти сто са синдикатима да са нама подели одговорност и да нас укључи у ту акцију, видећемо. То је, дакле, један модел без

кога се не иде у транзицију. Други је онај који ће изазвати протесте на улицама и незадовољство, а то је увек ризично, јер се на такве протесте качи све живо. Мислим да је боље да се Влада договори са синдикатима него да се на улици дешава нешто што би могло да буде по аргентинском сценарију и што нико од нас неприжељује, али ни да искључи као могућност. Ако се то деси неће одговарати Синдикат него Влада.

Да ли сте укључени у припрему Закона о штрајку?

- Нико нас за то не пита. Мој синдикат је против Закона о штрајку. У овој Скупштини могу да прихвате шта хоће. И постојећи Закон смо сматрали рестриктивним, а камо ли неки нови који би донела садашња скупштина са оваквом констелацијом снага. Можда не бисмо били против када би смо видели текст и уверили се да он пружа могућност да се социјална побуна кроз штрајк на институционални начин може адекватно водити.

Код доношења Закона о раду најпре сте водили заједно акције са УГС-ом, а онда сте се развојили. Шта је то што ће вас напериати да у будућим акцијама останете јединствени до краја.

- Па знате како, ми се ту нисмо ту нешто битно развојили. Ми смо и на улици изашли заједно у акцију. У једном тренутку УГС-у и Бранислав Чанку се учинило да у тим протестима има и примесе политичких амбиција, јер је било неких индикација да се јурниша на Владу, али више због бунта против такве индикације. Наше савезништво на социјалном плану и даље траје. Морам да кажем да се и у једном и у другом синдикату све више чују гласови, па и налози лидера да се припреми Конгрес уједињења. У времену које долази једино тако Синдикат може бити адекватан партнер овој власти.

Послујак уједињења тражи време. Да ли размишљате да у међувремену, до уједињења, извршите некакву трансформацију у оквиру овог Синдиката?

- Сваки синдикат се трансформише унутар себе онолико и онако како сматра за потребно. Ми идемо у сусрет Конгресу који ће се одржати 18. и 19. априла. Ја ћу као један од најозбиљнијих кандидата у наредном мандату инсистирати да се усвоји нови програм и зантно иновира постојећи Статут. Инсистирао сам да Конгрес бира председника и само под тим условима ћу прихватити ту кандидатуру. То је тело од неких 1.000 људи из целе Србије, које тајним гласањем између више кандидата бира председника који, онда, може да вуче и реформске потезе.

Мирјана Мићковић

НЕЖЕЊЕ - ИЗБОР ИЛИ СУДБИНА

ПРОВОДАЦИЈЕ, ГДЕ СТЕ?

Од огласа у дневним новинама - "Тражим жену брака ради, старости од 35 до 40 година, стамбено и материјално сам обезбеђен". Милован из Великог Поља је очекивао пуно. Очекивао је да се јави скромна жена, спремна да уплови у брачну луку, да рађа.

На конкурс су се јавиле три заинтересоване кандидаткиње. После успостављеног првог телефонског контакта нису се више јављале. Иако је оглас објављен пре скоро годину дана, Милован се нада да ће се нека од њих сетити њиховог разговора и да ће одлучити да се, ако ништа друго бар ближе упознају. Милован има 39 година, ради у једној од већих фирми на овом подручју, а поседује и велико и добро опремљено сеоско домаћинство. Како сам каже, баш та чињеница је и "отежавајући фактор". Мало је жена које су спремне да живот проведу у селу, да се посвете породици, домаћинству. Једноставно није било среће, каже Милован. До сада је било неко-

лико малих и великих љубави, али нешто није ишло. Волео би да бар сада (како каже за брак никада није касно) реши овај проблем.

На подручју Обреновца, у старосном добу од 30 до 60 па и више година, процене су, да је преко 500 нежењених мушараца, а како каже Воја Лукић из Урваца, само у централном делу овог села је педесетак нежења. Они нису стали на људи камен, свако од њих је прича за себе - прича о којој нерадо говоре. Ма колико их познавали, не могу се категорисати, а ипак имају нешто заједничко - нису ожењени

- Нико нема деце за бацање, каже у шали наочит младић из Грабовца који не жели да му се име повлачи по новинама. - Када сам се вратио из Војске, после десетак дана сам се запослио у једном грађевинском предузећу. Од 15 година како сам запослен, по градилиштима широм Европе, Азије и Африке провео сам више од две трећине тог времена. Уз теренце знате шта све иде - алкохол, провод, "жене за једну ноћ". Додуше, у Русији, пре неколико година, умало да се оженим, можда сам и погрешно, али шта је ту је. Још има времена, и мој отац се оженио у тридесет петој, можда је то наследно...

Да ли су то удаваче пред будуће мужеве поставиле високе стандарде за улазак у брак или се ради о нечему другом, одговор ће дати психолози и социолози, али лошију проћу при женидби су имали, а слична ситуација је и данас, момци са села. Сада је већ потпуно евидентно да ће, захваљујући момковању током целог свог живота, на овом подручју за сваких тридесетак година бити по пола хиљаде породица мање. Већина нежењених живе сами у домаћинству или са родитељима.

На овим просторима некада проблем вечитих нежења бивао је решаван ангажовањем провадација, који су у кратком року пронашли удавачу каква се тражи. Наравно, уз прикладну надокнаду или уз обећане поклоне, провадације су били људи којима је "сочење" (навођење на удају или женидбу) ишло од руке. Поред "професионалних провадација" или провадацика, а када се видело да ће момак или ређе девојка да забавља (пролази време за женидбу - од времена до времена појам о времену за женидбу се мењао) родбина је предузимала "неопходне кораке". Преко познаника тражен је брачни сапутник, а често су бракови склапани да

се будући супружници нису ни знали. Момак из домаћинске куће није могао да буде нежењен по било коју цену.

И поред свих напора које смо уложили, ових дана нисмо успели да пронађемо нити да чујемо за људе који се баве овим послом или хобијем, садашња времена донела су и нове начине за посредовања у склапању брака. На подручју Обреновца, овим послом се баве специјализоване агенције, али не само за проналажење брачних партнера нежењама, већ и онима који у брачну луку упловљавају не по први пут. У неким општинама на подручју Србије, забележени су покушаји увоза удавача углавном из Румуније, Русије и других земаља бившег источног блока, док на овом подручју није било ни таквих покушаја. Обреновачке нежење су биле и остале препуштене саме себи са проблемом који очито не могу да реше. (Волели би смо да нас бар неко демантује па се ожени).

Д. Лазаревић

У брак преко писма: Јунаци филма "Први грех" показали су добре и лоше стране њиховог ризика

ОДГОВАРАЈУ ЛИ КАДРОВИ

ШТА ДОНОСИ

Паралелно са припремама и истраживањима која се обављају пред реформу основношколског образовања у Србији, воде се и разговори са представницима Заједница средњих стручних школа, у којима ће такође реформе бити неопходне. Ових дана је у Аранђеловцу одржана Заједница Машинских, потом и Економских, а до закључења овог броја највероватније ће бити одржана и Заједница Пољопривредних школа. Сврха је да се просветни радници упознају са оним што реформа предвиђа у овим школама, а један од корака биће и формирање нове мреже средњих школа.

Садашња мрежа одговара потребама привреде локалних средина, али и глобалном стању у Републици од пре више од деценије, што нипошто не одговара и потребама актуелног стања. Примера ради, у време када је крагујевачка "Застава" била гигант у домаћим, па и европским оквирима, овај град отворио је, у истој улици, једну наспрам друге, две машинске школе, које годишње за рад у овој струци оспособљавају 2.800 ђака. У међувремену је "Застава" на биро упутила стотине својих дугогодишњих радника, а нови кадрови и даље пристижу. А овакви примери могу се срести у готово свим општинама. Код нас је то једна од највећих инвестиција с краја двадесетог века, баричка "Базна хемија".

Звучи парадоксално да се данас, у време кратких и болних резова како би се оболеле привредне делатности и гране одстраниле од колико-толико здравог ткива, говори о потребама локалне средине за појединим делатностима и профилима. А правци развоја још нису јасно одређени и углавном ће зависити од исхода процеса приватизације, донација, улагања страних инвеститора. Данас, када "проћу" у потрази за послом имају они са звањем ПР-а, познавањем рада на рачунару и бар два страна језика, а уз то још и нису старији од 25, визију сопствене будућности све теже могу да замисле и сами ученици. Ипак, чињеница да ћемо у време ручка поново бити гладни не значи да је беспредметно уопште и доручковати. А и оживљавање привреде земље први је и основни задатак Владе, па ће, верујемо, ускоро за младе са дипломом у джепу, доћи нека боља времена.

Изузмемо ли из ове приче Гимназију, чији је основни задатак да својим ђацима пружи неопходна знања за даље образовање на факултетима и вишим школама, Обреновац, у овом тренутку школује машинце, електротехничаре, пољопривредне и хемијске техничаре, као и низ занимања

КОЈЕ ШКОЛУЈЕМО ПОТРЕБАМА ГЛОБАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ И ПРИВРЕДИ ЛОКАЛНЕ СРЕДИНЕ?

НОВА МРЕЖА СРЕДЊИХ ШКОЛА?

у оквиру ових подручја рада. Када су те школе формирале свој образовни профил, полазна основа била је у чињеници да је Обреновац јака индустријска зона, чији је највећи носилац ЈП ТЕНТ, са ништа слабијом "Првом Искром" иза себе. Уз металска предузећа и грађевински сектор, подручје општине има и развијен аграр, а простора за себе ученици Пољопривредне школе, требало је да пронађу у оквиру АД "Драган Марковић" или пак "Биопротейнима". Па ипак се десило, а све због вишегодишње стагнације у производњи условљене економском изолацијом земље, да у овом тренутку, уз оне који су по завршетку школовања своја документа донели у Завод за тржиште рада, на посао чекају и радници појединих предузећа који су у међувремену остали без посла. А што се тиче младих кадрова, на евиденцији Завода највише је, чак 800, оних са дипломом занимања машинске струке, трећег степена стручности. Следи 600 незапослених машинских техничара, па 500 електротехничара... Најмање је економских (182) и рачуноводствених техничара (144), а занимљив је и податак да се на Биро пријавило и 206 свршених гимназијалаца, што значи да нису сви који се упишу у ову средњу школу кадри и да наставе даље школовање.

Нова мрежа средњих школа уважаће, уз производне потенцијале локалне средине и овакве податке као релевантне факторе, али и покушати да одговори на планиране правце развоја сваке општине понаособ. Што нас враћа на причу о Крагујевцу са почетка ове анализе. Помоћник министра за средње образовање, Рефик Шахибовић, највише је у Аранђеловцу, на Заједници машинских школа, нову мрежу која ће, у појединим подручјима рада донети редукацију и рационализацију. Највише ће је бити управо у Машинским школама, којих у Србији тренутно има 127, а оптималан број била би тек половина постојећих школа. Овај предлог је, разумљиво, наишао на буру негодовања јер оставља низ нерешених питања. Прво је, куда са професорским кадром који би, у том случају, као технолошки вишак, остао без посла. Оно што би било блажа варијанта овако радикалног потеза је тзв. "флексибилна" средња школа, која би ослушкивала потребе тржишта и брзо мењивала образовне профиле.

Примера ради, објашњава нам директор ТШ "Буда Давидовић", Драган Арсенивић, - ако се покаже да у једном тренутку постоји дефицит столара, отварао би се одељење-два

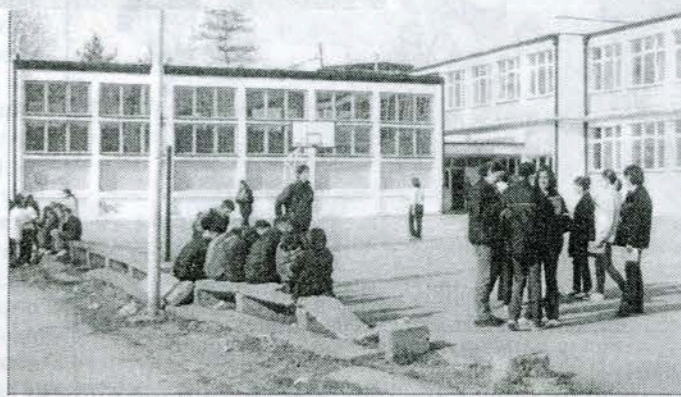
које би их школовао за овај посао, док се потребе не подмире. Занимање би се потом гасило, а отварао неко друго, које се појави као дефицитарно.

У ТШ "Буда Давидовић" у том се правцу већ размишљало, па се интензивно ради на отварању економског подручја рада. Скупштина општине стала је иза ове иницијативе, а има и разумевања од стране министарства просвете и спорта. Ту су и неки други показатељи, као што је број наших ученика који већ похађају неку од економских школа у Београду, али и истраживање међу основцима који су заинтересовани за економску струку, посебно уколико се укаже могућност школовања у свом граду.

У Пољопривредно-хемијској школи ће се о новим подручјима рада евентуално размишљати када буде јасно прецизирано шта ће овим школама донети реформа. За сада је уведено ново занимање: техничар хортикултуре, а планира се, у сарадњи са Еко-фондом, и пар нових пројеката, чији су елаборати у изради. Наиме, у плану је подизање стакленика где би ученици гајили цвеће и повртарске културе, али и пројекат који ће омогућити да се ученици будуће оспособе и за испитивање земљишта и понуде индивидуалним пољопривредним произвођачима и услуге те врсте. У оном другом сегменту, сегменту хемије, то што је "Базна" доживела познату судбину, не брине много директора школе, Драгољуба Златановића.

Хемија је специфична и веома применљива. У основи свега је хемија, објашњава он своју увереност да ће за ученике који се оспособе за занимања у тој области, увек бити места. Највише ипак верује у пољопривреду, јер уколико она заиста и постане приоритет и место улагања страних донатора, пружиће младима нове могућности. - Није случајно, каже Златановић, - што реформа средњих школа полази баш од пољопривредних.

О идеји флексибилне средње школе говори са благом резервом, јер сматра да је просвета јако осетљива на промене, а поготово тако брзе и помало исхитрене. Таквим променама треба да претходе дуге припреме, елаборати, анкете, на пречац се не могу добити желени резултати. Ипак, да и сам врло флексибилно размишља, доказ је ново занимање. Ново занимање, ослушкујући потребе Обреновца, уводи од овог септембра и ТШ "Буда Давидовић", па

ће за пар година из ње излазити мајстори за поправку електро-техничких апарата у домаћинству. А ако дође до раније помињане редукације, она ће се највероватније односити на поједина занимања, којима је засићено тржиште рада или на број ученика по подручјима рада.

Остаје отворено питање у ком правцу треба размишљати убудуће. Да ли ће Обреновац и даље бити јака индустријска зона, па ће то диктирати и образовну структуру наших средњих школа, или ваља визионарски гледати напред, откривати неке нове могућности и правце развоја.

Не треба занемарити чињеницу да је наш град до средине шездесетих био бања, те да ће се, уколико тај статус поново добије, указати потреба за неким новим кадровима, туристичке и угоститељске струке. Прогнозе у том смеру, барем оне конкретне, нисмо могли да добијемо од саговорника из редова општинског руководства, (биле би, уосталом, веома незахвалне), но, према речима потпредседника СО Обреновац, Драгана Обрадовића, за повраћај статуса бање неопходно је обезбедити и испунити разне предуслове, што није могуће, али је отежано непосредном близином термоелектрана које су нас свеле на једну од неколико црних еко-тачака у Републици. Што се тиче пољопривреде, заинтересованих улагача има, недавно су били и холандски инвеститори, али ипак ваља сачекати да носилац пољопривредне производње у друштвеном сектору, "Драган Марковић" оконча започет процес приватизације, како би перспективе за овај колектив, а потом и младе кадрове у њему, биле јасније. Дакле, све је у оптицају, али треба чекати, баш као што то, на Бироу, годинама чине свршени ученици наших средњих стручних школа. Ипак, негде ће свакако наћи место за себе, јер, како то каже Златановић: "Привреду једне земље не носе високошколци, већ средњошколци". Још само да се привреда опорави...

Гордана Урошевић

У ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРУШТВА ЖЕНА БАРИЧА

Ручни радови уз приказ старе српске собе

ХУМАНИТАРНО ПОСЕЛО

заштитите жена, али и екологије са циљем подизања културе живљења и Еко свести на један виши ниво. Чланице овог друштва имаће прилику да у оквиру једнодневних излета обиђу културно историјска места наше земље.

Друштво жена Барич постоји тек нешто више од годину дана, али из њих су већ огромни резултати што их само учвршћује у одлуци да истрају и помогну себи, али и свом окружењу. У Друштву је за сада преко 100 активних чланица, али у разне активности је укључено много већи број. Иако на почетку мало несхваћене, сада су озбиљно друштво са великим угле-

дом и кредибилитетом. Само својом упорношћу, великим залагањем то су постигле, али не заустављају се, иду даље и то веома успешно. Оно што им представља велику тешкоћу у раду јесте проблем недостатка просторија. Још увек захваљујући великом разумевању надлежних из ОШ "14. октобар" из Барича, користе просторије школе.

- Постоје индиције, каже Живана Микић, да у овој години Друштво добије своје просторије, чиме ће се умногоме олакшати рад и постизати још бољи резултати. Да ће успети, у то више нико не сумња, а други могу из овог примера извући поруку да ипак у свету у којем живимо праве вредности могу да испливају на површину.

Душица Гајић

БОЈАНА МОРАЧАНИН, ЧЛАНИЦА ДРУШТВА ЖЕНА БАРИЧ

ЖЕНА СА ВЕЛИКИМ Ж

Свака од чланица Друштва жена Барич заслужује својим личним примером да се представи посебно, али све њих заједно и о њима, много ћемо рећи на примеру Бојане Морачанин из Барича.

Бојана је мајка троје деце, бака, супруга и тетка малог Милована. По струци је угоститељски радник, али од пре пет година незапослена и посвећена својој сада проширеној породици. Живот је хтео да се, пре пет година, када су њена деца већ одрасла, деси трагедија у којој је супруга њеног брата преминула на порођају, тек рођени Милован и његов годину и по дана старији брат дођу у породицу Морачанин. Ова, још увек млада жена, заједно са својом породицом ни тренутка није размишљала и оклевала, преузела је и бригу о њима.

- На почетку није било нимало лако, каже ова храбра жена, - Требало је поред своје троје одрасле деце бринути и о тек рођеној беби.

Био је то и тренутак одлуке после дугогодишњег рада у предузећу свог супруга, да напусти посао и посвети се породици. Након извесног времена, Милованов старији брат вратио се код свог оца, а Милован остаде код своје тетке. Тако је и сада. Иако овај малишан зна ко је и где је његова права мама, своју тетку већ поодавно овим именом зове. Од ње се не одваја, па је тако стално са њом и у свим активностима Друштва, где је љубимац свих чланица. Бојана је успела да му подари сву љубав овога света и да поред несрећних околности овај малишан ужива у

свом детињству попут многе деце.

- Сву љубав и разумевање мали Милован зна да узврати на прави начин и да пружи много више, каже Бојана. Поред губитка своје мајке овај малишан је имао и две веома тешке операције. Захваљујући Бојани и њеној породици, који се ни тренутка нису одвајали од њега, Милован их је пребродио успешно. Иако се посветила Миловану, Бојана није запоставила ни своју продицу, а онедавно је бака мале Ање.

- Када се нешто воли и ради из љубави ништа није тешко и неизводљиво, каже ова жена и са поносом истиче да управо доживљава своје најсрећније животне тренутке. Поред свих ових обавеза, Бојана стиже да се посвети и Друштву жена Барич. Активна је чланица и велики донатор акција у хуманитарне сврхе.

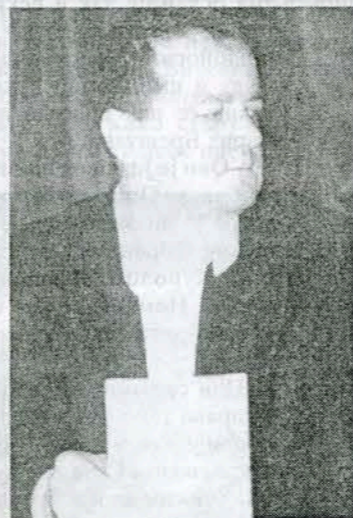
Није лако писати о овој жени, а наћи праве речи, некако вам се све чине недовољно убедљиве да покажу величину ове жене. Остајете задивљени пред њом, са питањем како јој све то успева. На питање одмах и добијете одговор - љубав, и то огромна љубав коју ова жена поседује за све оно што је покреће и чини таквом. И када размислите о животу у којем живимо, у којем су праве моралне вредности некако изгубиле свој печат, када су нам неке друге ствари приоритети, схватите да је оно право у ствари тако једноставно. Љубав је оно што нас одржава и чини вреднијим. Имајмо је за себе, друге и препустимо јој се. Бојана је то схватила пре многих.

Душица Гајић

ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА
СЛАВКА СТАМЕНИЋА

ТЕЛО У ЦРКВИ

Обреновачки писац Славко Стаменић добитник је овогодишње награде из Фонда "Др Хранислав Милошевић" коју традиционално додељује краљевачка Народна библиотека "Стефан Првовенчани", за најбољи необјављени рукопис. Иста библиотека је и издавач књиге у својој едицији "Повеља", а уредник издања је прошлогодишњи лауреат НИН-ове награде, Горан Петровић.

"Тело у цркви", награђено дело, представљено је обреновачким читаоцима 12. фебруара, у Малој сали Дома културе, претесној да прими све поштоваоце писане речи и стваралаштва Славка Стаменића. Знајући његова претходна дела, кратки роман "Свита" и збирку прича "Санктус", то се могло и очекивати.

"Тело у цркви", збирка прича сврстаних у циклусе, као што су "Две краљевачке", "Две обреновачке" и друге, настајала је осам година. Осам година за исто толико прича, доказ да пуна зрелост овог писца има и снажну потпору у студиозности и систематичности у раду који је, у овом случају, захтевао и приличан истраживачки труд. Исплатио се, јер је пред читаоце изашло вредно дело које је, са једне стране, лако читљиво и питко, док са друге, захтева много размишљања, поставља исконска питања и нагони на удубљивање у многе судбине, трагајући за ма и најмањом могућношћу да се оне избегну, или бар ублаже.

О "Телу у цркви" говорили су писац и књижевни критичар Владета Батинић и књижевни критичар, есејиста, један од уредника у часопису "Књижевна критика", Душица Поттић, док је одломке из књиге читао сам аутор.

Гордана Урошевић

ТРАДИЦИОНАЛНА НАГРАДА "БИБЛИОС" УРУЧЕНА ДОБРИЛУ
НЕНАДИЋУ

НИСМО ИМАЛИ ТЕЖАК ПОСАО

- образлаже одлуку председника жирија, претходни лауреат, Радован Бели Марковић

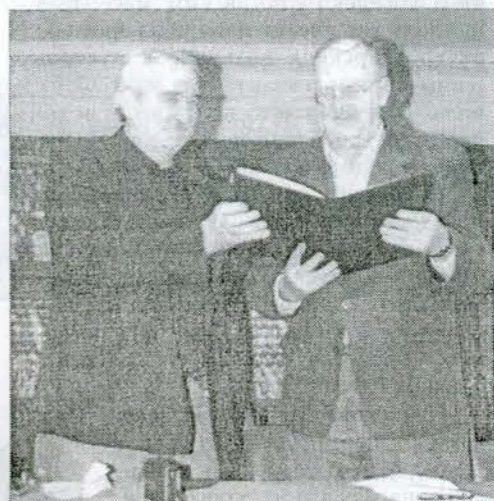
- Што год да човек тура на неку вагу, он не мери само оно што је на вагу турно, него мери и сопствену душу, па је тако и кад неки мериоци књижевном еспању одређују тежину, с тим што је тад и остати без душе куд и камо лакше него ли у каквој воденици. Отуда ми се и моја срећа чини великом, почем, мислим, одбор за доделу награде "Библиос" није пофалио ни на ваги, ни у души, одабирајући, без противног гласа, управо историјске романе из раскошног књижевства Добрила Ненадића, да под егиду овог високог признања буде стављен.

Овим је речима Радован Бели Марковић, претходни добитник награде "Библиос" и председник овогодишњег жирија за њену доделу, образложио одлуку за коју су, поред њега, гласали и сви остали чланови: професори српског језика Ана Бујић и Влада Батишић, члан Књижевног клуба "Обреновац" Коста Лозанић и радник библиотеке "Влада Аксентијевић" Миодраг Томић.

Тако је Добрило Ненадић постао "једанаести члан ове репрезентације у српској књижевности", како је у шали назвао све добитнике награде Михајло Пантић. Награда је ове године додељена бијенално, за 2000-ту и 2001-ву годину, а за циклус историјских романа, којих у опусу овог писца има пет. Први, и свакако најпознатији и најчитанији, "Доротеј", рађа се седамдесетих, да би се, током последњих четврт века, низали и остали: "Дивље звезде", "Роман о Обилићу", "Деспот и жртва" и "Брајан".

До појаве историјских романа Добрила Ненадића, овај жанр се, како је, говорећи о његовом стваралаштву истакла Ана Бујић, "од стране елитистичке критике углавном оцењивао као нижа врста, штиво за децу и омладину, коју ни историчари ни књижевни критичари не схватају озбиљно", те да се "први пут, у време црног таласа и постмодерне, јавља писац који на сцену изводи средњовековни двор, његово племство, језик, уметност, али и интриге".

Историјски предложак, али и измаштане судбине, ликови, оно су што романе Добрила Ненадића издижу далеко изнад "лаког штива" и дају му поетику и тежину вредног књижевног дела. Зато ни жири, како је то истакла Радован Бели Марковић, није имао

тежак посао. Зато је и Ненадић постао карика у низу који већ чине Матија Бећковић, Љубомир Симоновић, Бранислав Петровић, Момо Капор, Дејан Медаковић, Љубомир Тадић, Јован Стриковић, патријарх српски Његова Светост господин Павле, Стеван Раичковић и Радован Бели Марковић. Тај низ је оно најбоље у српској књижевности данас, што, сматра Пантић, већ само по себи довољно говори о значају награде "Библиос". Заступајући, иначе, тезу да данас постоји по једна награда по глави становника, као ретку која је профилисана, која има јасне и чврсте критеријуме, овај наш познати писац, књижевни критичар, антологичар и професор књижевности, издваја управо награду "Библиос". Критеријум је заиста јасан: награда се додељује аутору најбољег дела објављеног у току претходне календарске године, или оном аутору чије дело представља висок домет у нашој културној, уметничкој и научној мисли. Јасно је, дакле, да циклус историјских романа Добрила Ненадића, у потпуности задовољава, од првог до последњег слова.

А он сам, о својој потреби да пише баш ту врсту романа, којима наставља покушаје Баранина и Младеновића да попуне вакуум из неких ранијих времена (први роман у Србији је написан тек 1801-ве), скромно каже:

- А зашто се, ког врага, и ја укључујем у ову пометњу? Зар је мало прича, зар већ све није испричано? Имам ли намеру да нешто појасним и објасним? Ма којешта! Забости свој пет пута пресавијени папирић у пукотину, шапнути у громку орљаву грмљавине молитве и клетве, кикота и кукњаве, крика и песме која јекће, јекће, јекће - и то је све. То је сва сврха моја.

Гордана Урошевић

БРЕСКА, ОВИХ ДАНА

У књизи Јована Цвијића "Насеља српских земаља" читамо: "Потпуније податке о ваљевско – посавским насељима пружају тек писани извори из времена аустроугарске владавине. У аустријским војним извештајима из 1717. у ваљевској епархији затечено је четрнаест, ретко насељених, села... Међу њима и село Бреска."

Народ, пак, вековима па и данас приповеда, а то нотира и "Обреновачки временлов" Павла Б. Николића, Бреска је заправо старија и од самог Косова и чувене битке. Дапаче, датира још из римског доба, а раселинице једног од најстаријих обреновачких села су Кртинска, Уровци, Ратари, Звенка...

На питање шта је данас, вековима касније, Бреска - из прве је тешко дати одговор. Последњих деценија мењала је "крштеницу" неколико пута: старо насеље Бреска које је, има више од три деценије, километар узводно померила Електрана, потом колонија Електране, до скоро ново насеље Бреска, а у најновијој "крштеници" адреса је - МЗ Уровци, Брештанска улица.

Налази се на четрдесетом километру од ушћа Саве у Дунав. Између тридесет и тридесет пет домаћинства пустило је корене на потесу између Уљарице и Термоелектране, у слепој улици дугачкој тек нешто више од километра. Петнаестак староседелачких, осталом махом досељеници из Босне. Није званична статистика, али јесте процена мештана, број становника је премашио сто, живих душа можда има и до сто педесетак...

На пропутању кроз ово насеље прво нам пада у очи брештанска "марина". Уз саму обалу Саве привезано петнаестак што бродића, што чамаца и лађица, тачно подно куће Петра Вукосављевића, нашег првог домаћина и саговорника.

- То су чамци и бродови будућег спортског наутичког еколошког клуба "ЕКО САВА 40" који је у оснивању, чекају се само печати надлежних органа. Сам назив говори о циљевима и задацима овог клуба чије ће седиште бити баш ту, где пијуцкамо праву домаћинску кафу, у Брештанској 37, каже Петар.

Један искорак у будућност, а опет неизбежно као и све у Брески, асоцира на прошлост.

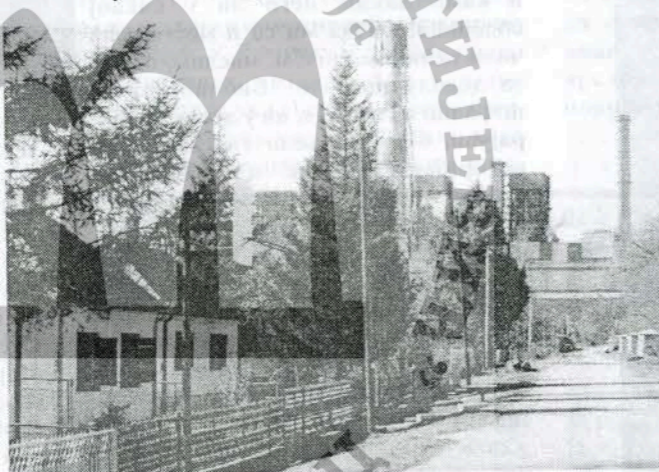
Село лађара и аласа

Бреска је некада била село професионалних лађара и аласа. Од тога се овде живело и хранила вишечлана домаћинства. Управо у породици Вукосављевића, професионални лађари су били и отац Никола и деда Лазар, а и они од раније. Кажу да је баш покојни Никола Вукосављевић био последњи "мохиканац" међу брештанским професион-

алним лађарима. Једна од његових лађа, заоставштина новим поколењима и дан данас уз обалу Саве стоји привезана... Само она зна све тајне, лепоту и тежину лађарског занимања, још када би проговорила?!

Једнако се памте и старе аласке породице... Мелцери, Пантелићи, Јефтићи, Миладовићи, Јовановићи. Последњи професионални алас Живко Јовановић, присећају се мештани.

Управо из времена лађара и аласа слови и позната изрека "Најбоље живе брештанске жене", али и анедота коју слушамо од Драгана Вукосављевића...

На Брески је некада било много кајсија, а око кајсија није трава. У хладовини испод тих кајсија брештанске жене су чекале своје мужеве да се врате са дугих путовања или вишедневних алашења. Како се хладовина померала и оне су, бежећи од сунца, заједно с њом... На кајсијама богат род, а испод дрвета ни једна травка.

Жене су данас овде водеће по немилој статистици, дуговечније су од мушкараца. У односу на број мештана, Бреска има највише удовица.

Мија Милановић - Чаруга, коме је како сам каже готово цело село фамилија, пребројава. Тренутно их је осамнаест, а до скоро их је било преко двадесет. Најстарија међу њима, али како неки израчунаше и најстарија Брештанка је Милена Максимовић, Мијина тетка. Годиште осамнаесто... Раме уз раме са њом са годинама се добро боре и Мија Николић, Дана Николић, Љубинка Марковић и други. Само двориште Милановића "броји" укупно 210 година, а у њему су три домаћинства.

И подмладак хрли својим путевима. Најмлађег Брештанина, трогодишњег Јоцу Поповића, умало да прекинемо у заслуженом поподневном одмору... Гледамо у остала дворишта, тамо где је прострт веш. За сада нема пелена, а да ли ће ова година бити родна нико не може поуздано да потврди. Потенцијала има, али видљивих знакова за сада не. Ако буде новости, брзо ће се прочути,

мало је ово насеље, а такве вести се не држе у тајности. Рођењу сваког новог Брештанина овде се радује свака кућа.

Када се саберу они најстарији и ови најмлађи, дође се до просека између четрдесет и педесет година... Све у свему, колико год ово насеље има вековну прошлост, данас је у "најбољим годинама."

Колико мештана, толико и надимака

Како је заправо Бреска добила име, званично нигде није забележено, или бар ми нисмо до белешке успели да стигнемо. Почетна асоцијација, на коју се у објашњењима ослањају чак и неки мештани - Бреска је некада била плодносна бресквама па отуда и име. Петар Вукосављевић се пак присећа прича старих Брештана...

- Ово је један од највиших терена у Општини, чак 34 метра је виши од надморске висине Обреновца и у равни је са куполом обреновачке цркве... Помиње се као брег, а од брега стигло се до Бреске.

Или се нама учинило, или је управо тако. Некако и кроз историју али и данас, Бреска је осим водом Саве, запљускивана многим парадоксима...

Насеље за које не само сваки Обреновачанин него и околина зна, а за које нема ни ознаке ни путоказа. Насеље које је налегло на десну обалу Саве и познато је по врским аласима, а у коме се данас ретко ко лати штапа и забаци удицу... Једино Тома Јоргут то каткада покуша. Нема више ни аласа ни скелеџија, тек у "ванредним" случајевима ске ле луне Луне Пантелић или пак Петар Вукосављевић.

Има и оних који никада Савом нису запливали, а камоли је пресекали и до сремске стране стигли. Међу евидентираним непливачима на листи су Жика Курило, Милорад Николић Мачак, а и за већ поменутог Тому Јоргута нису баш сигурни.

Имена и презимена мештана, стичемо утисак, овде су само актуелна у званичним документима. У неформалним и сеоским разговорима то су Луне, Мазут, Јога, Мачак, Јото, Чаруга, Курило, Табоа, Шкурта... Чак и они који нису овдашњи, а којима је обала Саве на Брески "други дом", знају их у оваквом издању.

Од презимена, примећујемо, одудара Денисенко. Чисто руско, појашњава нам Мија Чаруга. Млада је била из Ратара а младожења Рус... И они су староседеоци.

Дуго путовање кроз историју

Куда год кренули, у Брески не можете побећи од прошлости, а једина

КРШТЕНИЦЕ

оипљива веза са богатом историјом је заправо брештанско гробље. Како је хроничар у "Обреновачком временлову" забележио, само је оно с почетка XIX века одолело водама... "ваљда њо њокојици, одоздо из земље, држе сјомешке да их вода не однесе, ваљда само још мршви чувају усјомену на некадашњи живић њоред реке."

Међу многобројним споменицима, пада у очи онај кога је зуб времена увелико нагризао, а на њему натпис СПОМЕНИК ГЛАДИ... Пера Мазут каже да датира из хиљаду седамсто и неке. Чаруга додаје - "овом гробљу постоји часна трпеза, ту је некада била брештанска црква". "Бичевима" историје није одолела, а "ништа теже не беше гледати него како стару брештанску цркву у друге крајеве преносе".

Преслишавајући историју опет се враћамо страницама и књизи "Насеља српских земаља".

Ту читамо: "У периоду њурске и аустријске владавине, њосавска насеља, нарочито она сјарија, њомешала су се, најчешће због њойлава, њодводној штерена или због изненадних избијања неких болештиња. Тако је било раселињено и разорено сјаро село Бреска, а Звенка, ново насеље, раселица Бреске, њонела је име њо обележеном месџу заразе (њо Звенки или кленалу) којим се народ њомињао на њоасносџ."

- Доказе да је пре неколико векова куга уништила Бреску пронашао сам још као дете, каже Чаруга. - На старој Брески, где се сада налази електрана, у мојој авлији био је баир (стрма обала). Седам се да смо као деца вадиле лобање и кости, то су биле масовне гробнице од те "опасне болештине" која је покосила село.

За опасну болештину везује се и ово предање. Наводно, када је цар Лазар звао Србе у бој на Косово, народ из Бреске се није одазвао, стога их је стигла Лазарева клетва.

Брештани нису само приповедачи, него и актери неких историјских догађаја новијег датума.

На самом улазу у насеље са леве стране још увек стоји "успомена" на ратне дане из '99 године... Електрана подсећа на прве графитне бомбе, далеководи са друге стране на разорне пројектиле, а они изнад кровова на питање: шта би било да су...? Како мештани кажу, у кругу од 300 метара пало је исто толико пројектила.

Много лепша сећања Брештане везују за изградњу моста преко Саве... Заједно су корачали са извођачима радова, прихватили су их као домаће. Годинама чекају да се мост заврши и надају се да ће то ускоро и бити.

Са друге стране, три-четири километра узводно је село Прогар, шест километра низводно Бољевци. У давна времена, пољопривредници из Срема су скелом преко Саве своје производе доносили на обреновачку пијацу. Када мост буде завршен, Брештани се надају, тако ће опет бити. А и деца из Прогара би, кажу, могла да похађају обреновачке средње школе, ближе им је од Сурчина и Земуна... Као што би и Обреновачанима, када мост буде у функцији, био скраћен пут до ових места и Новог Београда.

Уместо контејнера стигла шљункара

Пут нас даље води до куће Бранка Поповића, јединог Брештанина који је у Савету месне заједнице Уровци. Кућа Поповића је, успут сазнајемо, и најмногољуднија у овом насељу. Броји осам чланова, а отац и мајка су, попут многих других мештана, у иностранству. Брза рачуница казује да овде свако 3-4 домаћинства има "гастарбајтера".

Са Бранком разговарамо у његовој продавници, једној од две колико има на Брески (друга је заправо киоск). Отворена је, има неколико година, рафови, примећујемо, нису претрпани, али оних основних потрештина, попут хлеба, млека и сличног, довољно има.

Шта би са представником власти до о актуелним сеоским проблемима и будућим корацима. Крећемо од лепше стране приче...

- У односу ма матичну месну заједницу Уровце ми имамо доста тога, каже. И набраја водовод, телефоне, асфалтни пут, уличну расвету. То је једна страна медаље, а друга? Опет парадокси.

- Електрана је село померила, једном руком много узела, донела прашину, буку, депонију пепела и угља, сметлиште, а другом заузврат мрвице вратила.

Бреска је данас индустријско насеље, више нема лађара и аласа, већина је запослена, али у Електрани - на прсте једне руке готово се могу пребројати. Магистрални вод за даљинско грејање се шепури одмах уз брештанске куће, а топловода код Брештана ниоткуда.

Према Бранковим речима, ту није крај проблема. Оно што поред грејања од комуналне инфраструктуре мањка, јесу канализација и тротоари. Из дворишта се право излази на асфалтни пут, који је, иако је ово слепа улица, нарочито летњих месеци прометан. Брештани памте и саобраћајне несреће са трагичним последицама. Самоиницијативно и преко месне заједнице тражили су да се поставе два лежећа полицаја, изгледа без резултата... Бреска има члана Управног одбора Јавног комуналног предузећа, али то не мора да значи, нити значи да има и контејнера. Мештани се сналазе како знају и умеју, понеко кришом "забаци" и у Саву...

На самом улазу у Бреску, памтимо, колико лане је са десне стране лежала гомила шљунка. Данас га више нема, а Брештани верују да су Брану из Бељина и његову сепарацију шљунка дефинитивно скинули са листе проблема.

Кроз отворена врата продавнице као на длану види се плац зарастао у шибељ, коров, отпатке...

- Очекујемо да се реши проблем овог спорног плаца који је тренутно у власништву Уљарице, каже Бранко... За тренутак одшта у будућност: - Овде би се могло направити игралиште за децу, спортски терени, а можда и неки рестораничић онакав какав имају Забран и Забрже, на самој обали Саве.

У нашем једнодневном наменском путовању кроз ово насеље, или, пак, административним језиком речено, дуж Брештанске улице, свеједно, у једно смо се уверили: ово је необичан спој занимање прошлости, мирне садашњости и, судећи према жељама и плановима, неке другачије, новог миленијума достојне будућности.

Остављамо Бреску и Брештане да се на миру припреме за надоласке дане... Иако зима још није рекла збогом, брзо ће сунце запећи, а ново лето донети и старе и нове пецароше, купаче, кампере... И комарце. Али не мари. Како Брештани у шали кажу: "комарци су овде домаће животиње".

На крају новинарске бележнице остаје записано и подвучено, а речима мештана оверено: "Бреска је "Беверли Хилс" Уроваца... кад се боље размисли и Обреновца". Једнога дана и у општинским књигама опет ће то бити насеље. Бреска то и заслужује.

Н.З.Павличев

SPORTSKA OPREMA **Wius® 6**

6/1
OBRENOVAC,
Miloša Obrenovića 116,
SPORTSKA OPREMA
Tel: 011/8721-172

*pro našli ste
svoj stil*

УСКОРО
у ресторану Базени

Вече песама
ТОМЕ ЗДРАВКОВИЋА

BNS **IZOBENS SISTEM**
inženjering PREDIZOLOVANE CEVI
ZA TRANSPORT TOPLIH I HLADNIH MEDIJA

Tel/fax: +381 11/8720-344, 8720-238, 620-683

TREND
OBRENOVAC

Трговинско-транспортно предузеће

Севић / ранс
ОБРЕНОВАЦ - ЖЛИЈЕБАЦ

ОБРЕНОВАЦ, Велико Поље, Ваљевски пут 496, тел: 011/879-01-31, 063-207-576

Издаје: Јавно предузеће за информисање "Обреновац". Директор и в.д. главног и одговорног уредника: Ненад Радојичић. Редакција: Миодраг Вуковић (заменик главног и одговорног уредника), Новка Павличевић, Мирјана Митровић, Гордана Урошевић, Каћуша Мијатовић, Гордана Обрадовић, Драган Лазаревић, Верица Николић, Душица Гатар, Весна Ђурувија (новинари), Љубивоје Маричић (фоторепортер), Биљана Негич (технички секретар). Телефони: 8721-361 (центра), 8723-060 (директор), 8723-690 (зам. гл. и одг. ур), 8721-439 (редакција). Адреса: 11500 Обреновац, Београдског Батаљона 5. Штамп: "Напредак" Обреновац, тел. 8722-118, 8721-200. Тираж: 1.000 примерака.